

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

До
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип
Фонд за научноистражувачка работа

Барање за финансирање на научноистражувачки проект

Датум на поднесување	
Проект бр.	
<i>(Се пополнува во Архивата на Универзитетот)</i>	

Наслов на проектот	Испитување на претприемачкиот потенцијал со фокус на претприемачките намери на младите лица во земји во развој
Клучни зборови	Теорија на планирано однесување, Претприемачки намери, Земји во развој, Претприемачка скала, Маркетинг, Финансии, Млади лица
FRASCATI класификација	5. Научно подрачје - Општествени науки (FOS in Frascati Manual (FM) 2002, Revised FOS) 503. Економски науки: 50323 Економика на претпријатијата 50325 Маркетинг 50326 Финансии 506. Организациони науки и управување (менаџмент): 50602 Менаџмент системи 50603 Бизнис менаџмент 50605 Стратешки менаџмент 50607 Финансиски менаџмент 50608 Маркетинг менаџмент 50613 Деловно комуницирање 50623 Претпримеништво

Proposal Title	Analysis of entrepreneurial potential with a focus on entrepreneurial intentions of young people in developing countries
Keywords	Theory of Planned Behavior, Entrepreneurial intentions, Developing countries, Entrepreneurial ladder, Young people
FRASCATI	5. Scientific area- Social Sciences

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

classification	(FOS in Frascati Manual (FM)2002, Revised FOS) 503.Economics: 50323Economics ofenterprises 50325Marketing 50326Finance 506.OrganizationalSciencesand Management 50602Management Systems 50603Business Management 50605Strategic Management 50607Financial Management 50608MarketingManagement 50613Business Communication 50623Entrepreneurship

ПРВ ДЕЛ 1:

Апстракт (максимум 250 зборови)

Подолг временски период претприемништвото е поврзано со економските перформанси во развиените и земјите во развој, а со тоа е предмет на жестоки дебати во академската средина, како и меѓу креаторите на јавните политики. Истражувањето покажа дека новите и мали фирми се 'рбетот на иновативноста и лидери во создавање на работни места, дури и во време на економска криза. Секоја земја има одредено ниво на претприемачки потенцијал, но она што е важно е да се дознае нешто повеќе за клучните фактори кои се основа и му претходат на тој потенцијал, со цел да се зголемат инвестициите во позитивните фактори на влијание и да се исклучат или да се минимизираат негативните. Целта на овој истражувачки проект е да се испита претприемачкиот потенцијал на земјите во развој, преку анализа на претприемачката намера и факторите кои ја условуваат истата, меѓу младите луѓе.

Ова истражување предлага да се користи Теоријата на планирано однесување (личен став кон претприемништвото, согледаната контрола на однесувањето, субјективните норми) и некои други претходници (можност за контрола, склоност кон преземање ризик, бариерите и факторите за поддршка), за да се предвидат претприемачките намери меѓу учениците во две земји во развој (Република Македонија и Хрватска). На овој начин, проектот преку истражувањето го испитува ефектот на двете групи променливи- лични и контекстуални променливи на претприемачки намери, што е од големо значење, бидејќи намерата е тесно поврзана со фактичкото однесување. Целта е да се испита дали претприемачките намери се разликуваат помеѓу земјите во развој и кои се главните претходници кои придонесуваат за тоа ситуација. Овој проект исто така истражува дали земјите имаат висок потенцијал за да се постигне претприемачкиот напредок. Овој напредок е дефиниран преку т.н. претприемачка скала со пет последователни чекори: "никогаш не размислувам за започнување сопствен бизнис", "размислувам за тоа", "преземам чекори", "водам млад бизнис" и "водам стабилен долгогодишен бизнис". Проектот се изведува преку анкета меѓу студентите во двете земји од Југоисточна Европа, како земји во развој: Македонија (која не е членка на ЕУ) и Хрватска (членка на ЕУ).

Главниот метод за собирање на податоци е методот на истражување, со примена на техника на структуриран прашалник со збир на елементи добиени од литературата. Примерокот ќе биде изграден со техниката на погодност (погоден статистички примерок) за собирање податоци и ќе вклучи најмалку 300 студенти од секоја земја, кои се присутни на предавањето кога ќе се спроведе истражувањето. Собраните податоци за почеток ќе бидат анализирани со експлораторска и конфирмативна

факторска анализа, со цел да се процени валидноста на скалите во применетото мерење. Правилото на Kaiser-Guttman ќе се користи за да се утврди бројот на фактори кои треба да се одземат. Повеќекратната регресија ќе се спроведе за тестирање на хипотезите. Претприемачката намера е наведена како зависна променлива. Мерките за толеранција ќе бидат проверени за детектирање на можна мултиколинearност. Анализата на податоци ќе се спроведува со софтверски пакет Statistica12 и / или IBM SPSS 19. Практичната импликација ќе биде да се види каде и на што земјите во развој треба да се фокусираат за да дадат поддршка на претприемачките напори. Овој проект дава вредност и оригиналност, со фокус на истражувањето насочено кон земјите во развој, што многу ретко може да се најде во академските кругови. Вклучувањето на земјите во развој дава посебен аспект на тестирањето на оваа теорија.

Abstract (max 250 words)

For quite some time, entrepreneurship has been linked to economic performance in developed as well as in developing countries, and thus has been the subject of vigorous debates in academic and public policy circles. Research has shown that new and small firms are the backbone of innovativeness and leaders in job creation, even in times of economic downturn. Every country has a certain level of entrepreneurial potential, but what is important is to find out something more about the key factors and the antecedents of that potential, in order to enhance investment in positive factors of influence and exclude or minimize the negative ones. The purpose of this research project is to investigate the entrepreneurial potential (EI) of developing countries through analysis of the entrepreneurial intention and its antecedents among young people. This research proposes to use the Theory of Planned Behavior (personal attitude towards entrepreneurship, perceived behavioral control, subjective norm) and some other antecedents (locus of control, risk taking propensity, perceived barriers and perceived support factors) to predict entrepreneurial intentions among students in two developing countries. In this manner the study examines the effect of both personal-level and contextual variables on entrepreneurial intention, which is of great significance, since intention is closely linked to actual behavior. The purpose is to investigate whether EI differs between developing countries and what are the main antecedents that contribute to that situation. This study also investigates if the countries have high potential to achieve entrepreneurial progress. This progress is defined as an entrepreneurial ladder with five successive steps: 'never thought about starting a business', 'thinking about it', 'taking steps', 'running a young business' and 'running a mature business'. The design proposes a survey among students of two Southeast European developing countries: Macedonia (non EU member) and Croatia (EU member). The main method for data collection is the research

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

method, with implementation of the technique of structured questionnaire with a set of items derived from the literature. The sample will be constructed with the convenience sampling technique and it will include at least 300 university students per country, which are present at the lecture when the survey is conducted. Collected data will first be analyzed with exploratory and confirmatory factor analysis in order to assess validity of applied measurement scales. The Kaiser-Guttman rule will be used to determine the number of factors to extract. Multiple regression analysis will be conducted to test the hypotheses. Entrepreneurial intention is specified as a dependent variable. The tolerance measures will be checked to detect possible multicollinearity. Data analysis will be conducted with software package Statistica12 and/or IBM SPSS 19. Practical implications will be to see where developing countries need to focus in order to support entrepreneurial efforts. This project offers value and originality with the focus of the research on developing countries which has rarely been done in academic circles. The inclusion of developing countries provides a unique setting in which to test the theory.

Детален опис на проектот:

Вовед

Во развиените земји се дава посебно внимание на претприемништвото, особено во рамки на додипломски студии (Kolvereid, 1996; Krueger et al., 2000; Scott and Twomey, 1988), но од друга страна, останува да постои дефицит на истражување на претприемачките намери и образование во земјите во развој. Економското опкружување во земјите во развој се чини помалку стабилно, често проследено со силни турбуленции. Ова го прави изборот на кариера во земјите во развој посложен за дипломираните студенти, бидејќи тие не може да ги очекуваат истите услови како и во развиените земји (Jones et al, 2008;. Tkachev и Kolvereid, 1996). Но, истото важи и во однос на напредокот во кариерата (Bezgodov, 1999). Сепак, турбулентните економии, исто така, нудат можности за претприемачки активности, можеби дури и во поголема мера од стабилните и развиените економии (Iakovleva, 2007). Еден начин да се изгради попродуктивно разбирање на претприемничкиот феномен во земјите во развој (карактеризирани како економии со средни приходи според класификацијата предложена од страна на Светската банка) е истражување на примероци во повеќе земји во развој или компаративна анализа (Bruton et al., 2008).

Некои студии спроведени во земјите во развој денес ги вклучуваат: Tkachev and Kolvereid (1999) кои истражувале претприемачки намери меѓу руските студенти; Gird and Bagraim (2008), кои истражувале меѓу студентите од Јужна Африка; Jones et al. (2008) кои истражувале претприемачки намери кај полските студенти; и Wu and Wu (2008) кои истите истражувања ги правеле кај кинеските студенти.

Последните интересни крос-национални студии на претприемачки намери се: Linan and Chen (2009) кои истражувале претприемачки намери кај шпанските и тајванските студенти; Moriano et al. (2011) кои спровеле студија на шест земји; и Engle et al. (2010) кои истражуваат претприемачки намери низ дванаесет земји.

Придонесот на претприемничките бизниси во една економија варира во зависност од фазата на економски развој (Wennekers et al., 2005). Според Портер (2002), три главни фази на економски развој се разликуваат врз основа на бруто домашниот производ на земјата (БДП) по глава на жител и процентот на примарните стоки во однос на вкупниот извоз: факторско-управувани, ефикасно-управувани, и иновациско-управувани. Земјите во развој во опфатени со студијава се студии се ефикасно - управувани економии. Во ефикасно-управуваните економии, институциите ја поддржуваат индустријализацијата во потрага по повисока продуктивност и постигнување економии од обем. Како што економијата се развива понатаму, акцентот на индустриската активност постепено се поместува кон проширување на услужниот сектор, кој се развива и станува се посософистициран. Оваа еволуција

обично се поврзува со зголемување на интензитетот во истражување и развој, како и знаењето, и тоа доведува до појава на иновативни претприемачки активности.

Неодамнешните наоди од проектот “Глобален монитор на претприемништвото” (Bosma and Levie, 2009) покажуваат дека нивото на раната фаза на претприемничка активност – делот од луѓето кои се вклучени во создавање бизниси или кои се сопственици менаџери на нови бизниси - е повисока во ефикасно-управуваните економии. На пример, просечната стапка на зародиш на претприемништвото кај ефикасно-управуваните економии е 6,1 отсто, додека тој процент е само 3,4 отсто во иновациски-управуваните (развиени) економии. Дополнително, само 17 отсто од сите новоформирани бизниси се водени од неопходност во развиените економии, наспроти 32 проценти бизниси од потреба, во земјите во развој (Bosma и Levie, 2009).

По анализите и насоките на повеќе компаративни истражувања, оваа студија ги испитува претприемачките намери меѓу студентите во две земји во развој (Македонија и Хрватска), поточно разликите или сличностите во претприемачките намери и причините за тоа.

Потенцијалот да се создаде, да се согледа, да се делува, и комерцијализира можноста на пазарот може да се гледа како на важен придонес на претприемништвото на подигање на нивото на конкурентност на регионот. Улогата на претприемништвото во подобрување на конкурентноста на регионите се потенцира кај Kitson (2004), кој тврди дека "конкурентни региони и градови се места каде што компаниите и луѓето сакаат да се лоцираат својот бизнис и да инвестираат. Оттука, конкурентните региони имаат тенденција да се карактеризираат со добро развиена инфраструктура која поддржува различни дејности. Ова исто така се истакнува од страна на Европската комисија (2009): “Во коренот на конкурентноста се наоѓаат институционалните и микроекономски политички договори кои создаваат состојба во која бизнисите може да соработуваат и да напредуваат, а индивидуалната креативност и напор се наградени“. Секој регион има свои прописи и закони наметнати од страна на владата, како и одредени нивоа на конкуренцијата и искористување на ресурси, што ги утврдува достапните пазарни можности за претприемачите. Поповолните регионални услови ќе ја зголемат леснотијата со која (потенцијални) фирми би функционирале, што за возврат може позитивно да влијае на конкурентноста на регионот. Алтернативно, неповолните економски услови, како што се високата стапка на невработеност, може да предизвикаат луѓето да започнат свој сопствен бизнис (Evans and Leighton, 1990).

Создавање на нови бизниси е многу важно за регионалната успешност. Креирањето на намера да развие претприемачка кариера е првиот чекор во долгиот процес на креирање на нови бизниси (Gartner et al.,

1994). Меѓу овие теории, Теоријата на планирано однесување (ТРВ) се покажа најсоодвета за да се предвидат претприемачките намери најдоследно (Autio et al., 2001; Engle et al., 2010; Kolveried et al., 2007; Krueger et al., 2000; Moriano et al., 2011). За разлика од другите модели, ТРВ нуди кохерентна и генерално применлива теоретска рамка, која ни овозможува да се разберат и да се предвидат претприемачките намери, и тоа со земање во предвид не само на лични туку и социјални фактори (Кругер et al., 2000). Покрај тоа, за разлика од другите модели, постои општа поддршка за ставот дека ТРВ предвидува широк спектар на однесувања во прилог на претприемништвото (Armitage and Conner, 2001).

ТРВ хипотезата истакнува дека претприемачките намери се утврдени од страна на три клучни предуслови: ставовите кон претприемништвото, општествените норми и проценетата контрола на однесување. Фактичкото, вистинско однесување е определено од намерите. Сепак, теоријата, исто така истакнува дека проценетата контрола на однесување е поврзана со фактичкото однесување, и дека сите три клучни предуслови се поврзани едни со други.

Ставовите се поврзани со степенот до кој една индивидуа има позитивни или негативни оценки за однесувањето кое е во прашање (Ajzen, 1991). Според ТРВ, ставовите се утврдени од страна на вкупниот збир на достапни верувања за однесувањето поврзувајќи го однесувањето со различни резултати и други атрибути. Општествените или социјални норми се однесуваат на перципираниот социјален притисок да се изврши или да се избегне претприемачката активност. Овие норми се составени од две компоненти: нормативни верувања и мотивација за да се усогласат со овие верувања (Ajzen и Fishbein, 1980). Нормативните верувања се однесуваат на согледаната веројатност дека важни референтни поединци или групи ќе го одобрат или отфрлат даденото однесување: тие ја поставуваат нормата како треба индивидуата да се однесува. Втората компонента, мотивацијата, ја одразува волјата на лицето да е во согласност со овие норми, односно да се однесуваат во согласност со очекувањата на другите кои се значајни. Третиот предходник на претприемачките намери, се однесува на верувањата за контрола на поединецот во однос на однесувањето. Поконкретно, оваа се однесува на леснотијата или тежината на спроведување на однесувањето (Tkachev и Kolvereid, 1999).

Секој чекор во процесот на претприемништво може да биде погоден од контекстот. Кои елементи (култура, бариери, мерки за поддршка и друго) влијаат врз врската на намера/однесување? И што е со движењето од отпочнување на потфат до негово проширување? И одлуката да излезете од бизнисот?

Следејќи го пристапот на интеракцијата личност/контекст (Shaver and Scott 1991), несомнено важни се личните карактеристики на учесниците.

Анализата на интеракцијата помеѓу личните карактеристики и влијанието на контекстот е област во која се' уште е потребно поголемо истражување.

Претприемништвото (започнување и водење на бизнис) често се смета како процес кој се состои од неколку фази (Reynolds, 1997; Rotefoss and Kolvereid, 2005; Grilo and Thurik, 2008). Оваа студија го дефинира претприемничкиот напредок како претприемничка скала, каде високите степени на оваа скала се однесуваат на повисоко ниво на претприемничко ангажирање (Van Der Zwan et al., 2010). Поединците можат да се движат низ пет последователни етапи: „никогаш не размислувале да започнат бизнис“, „размислува за започнување на бизнис“, „презема чекори да започне бизнис“, „води бизнис помалку од три години“ и „води бизнис повеќе од три години (Grilo and Thurik, 2008). Преку искачување на оваа скала и зачекорување од едно ниво на друго, поединците постигнуваат претприемнички напредок и придонесуваат за конкурентноста на региони и држави.

Ние сме убедени дека постои голем потенцијал ова истражување да допринесе за подобро разбирање на процесот за претприемничко донесување одлуки. Оваа ситуација, пак, ќе овозможи дизајнирање на поефикасни образовни иницијативи, подобро разбирање на улогата на контекстот и институциите во него, и со тек на време ќе вои кон еволуција на индивидуалниот претприемнички процес. Како последица на тоа, една од нашите цели, покрај емпириското истражување е и преглед на литературата и охрабрување на идни потенцијални истражувања кои би ги пополниле постојните празнини.

Нашата работа, исто така, има големи импликации за сите видови на практичари. Во нашите наоди и препораки, и постојните претприемачи и потенцијалните претприемачи можат да најдат инспирација, идеи, и начини да ги зајакнат нивните претприемачки намери и да ги претворат во успешно однесување. Луѓето кои ги поддржуваат во поширока смисла претприемачите почетници, идентификуваат нови начини на интеракција со претприемачите, а со тоа им помагаат да ги подберат своите претприемнички активности. Понатаму, креаторите на политики на сите нивоа (локално, регионално и државно ниво) може да најдат релевантен материјал да ја преиспитат и подберат својата јавна политика насочена кон зголемување на овие интенции помеѓу луѓето и главно кај младата популација, со што неминовно се овозможуваат услови за намлување на невработеноста, која е на високо ниво, особено меѓу младите лица. Заклучно, воспитувачите, наставниците и инструкторите ангажирани во курсевите за претприемништво ја имаат можноста да ги унапредат способностите на студентите со знаењето обезбедено во овој проект и да ги разгледаат сопствените практики, преку анализа на предлозите до кои ќе дојдеме, воглавно, но не и единствено, преку испитување на врската помеѓу претприемачките

намери и преприемачкото образование.

Специфичните прашања за истражување се следниве:

- (1) Дали студентите сметаат дека е пожелно да се започне нова фирма?
- (2) Дали студентите имаат позитивна или негативна перцепција за изводливоста на нова инвестиција?
- (3) Дали студентите имаат сериозна намера да создадат своја фирма?
- (4) Која е сликата на студентот за преприемачот? Како ја оценуваат социјалната и економската улога на претприемачот во општеството?
- (5) Како студентите го рангираат престижот на претприемачот во споредба со други професии?
- (6) Дали постои врска помеѓу полот и другите варијабли на пожелноста, изводливост и намерата да се создаде нова фирма?

Предложени истражувања

Научноистражувачки проект

а) Цели

Целите на овој двегодишен проект се поделени во две групи, во зависност од потребата на анализа на студенти од различни факултети во двете земји. Првата група се конкретните цели на проектот:

1. Да се придонесе за знаењето за претприемачиот потенцијал во анализираниите земји во развој. Бидејќи претприемачкиот потенцијал може да послужи како индикатор за понатамошниот развој на националната економија, многу е важно да се знае нивото на потенцијал како водечка насока за развојот на национална стратегија.
2. Да се истражува нивото на претприемачката намера на младите луѓе, затоа што тие се идната работна и создавачка силна на секоја национална економија. Нивото на претприемачката намера, особено кај младите луѓе е важна како релевантен показател за фактичкото однесување, а со тоа се овозможува проекција на бројот на идните стартап бизниси. Фактот дека овие земји имаат многу висока стапка на невработеност, особено кај младите луѓе, од големо значење е да се истражат можностите да се едуцираат и мотивираат кон претприемништво.
3. Да се здобие повеќе знаење на претходниците (клучните фактори) кои имаат влијание врз нивото на претприемачката намера. Овие претходници се всушност фактори ја попречуваат или подобруваат намерата да се започне бизнис. Колку е поголемо знаењето за нивното влијание и важност, толку е поголема шансата да се дејствува врз нив, со цел да се променат или да се инвестира во нивниот понатамошен развој.
4. Да се анализира дали постојат разлики во намерата меѓу двете земји, и дали ставовите, социјалните норми и ПБС се разликуваат меѓу земјите во развој. Ако најдеме разлики помеѓу овие земји, ќе

бидеме во можност да ги посочиме причините за тие разлики и да се обидеме да предложиме начини за имплементирање на добрите практики на земјата со поголемо ниво на намера во земјата со пониско ниво на претприемачки намери и потенцијал.

5. Да се испита дали ТРВ доследно ги предвидува намерите во земјите во развој. Овој модел широко е користен во истражувањата во развиените земји, но не толку многу во земјите во развој или економија во транзиција. Ова ќе ни овозможи да го тестираме методот и да обезбедиме понатамошно знаење во академските кругови.
6. Да се предложат насоки за идните истражувања и/или промени во политиките или во образовниот процес. Секоја земја треба да се фокусира на подобрување на политиките и образовниот систем. Откритието од овој научноистражувачки проект ќе ни овозможи да се изградат конкретни мерки за идно подобрување во овие две области, затоа што ќе добиеме увид во најважните фактори од лична и контекстуална природа што треба да се подобрат или елиминираат со цел да се овозможат поефикасни и ефективни политики и едукација кај младите луѓе.

Втората група се генералните цели:

7. Да се обезбедат важни примарни податоци, преку експлораторни, примарни истражувања и компаративна анализа. Оваа тема на истражување не е соодветно и во значителна мера истражена во набљудуваните земји и сите ние го чувствуваме недостатокот на информации во оваа област. Овие сознанија ќе придонесат во решавање на проблемот и подобро управување со претприемачките прашања на национално и на билатерално ниво.
8. Имплементирање на комбинирани скали на истражување (ТРВ, лични и контекстуални претходници/фактори) во едно истражување. Ова ќе овозможи поширока слика за многу потенцијални прашања во врска со претприемачките намери и потенцијал на овие две земји.
9. Имплементирање на компаративна анализа. Компаративните анализи се еден од најдобрите начини да се разберат проблемите со кои се соочува економијата. Исто така, создава можност да се искористат најдобрите практики на земјата со подобри резултати, и на тој начин да се подобри слабоста во земјата со повеќе проблеми во анализираното подрачје.

б) Методологија и планирани истражувања

Според планираниот проект како основен метод ќе се користи метод на

истражување, со доминантна употреба на квантитативни истражувања. Податоците ќе соберат од секундарни извори (релевантна литература, претходни истражувања во областа, објавени трудови и извештаи, веб-страници на официјални институции кои се занимаваат во оваа област), како и од примарни извори (млади луѓе, односно студенти од различни факултети во овие две земји).

Техниката на истражување е структуриран прашалник кој вклучува различни мерни скали кои се користат во литературата. Главен метод за собирање на податоци е методот на истражување, со имплементирање на техниките на структурираниот прашалник со збир од елементи добиени од литературата. Податоците ќе бидат собрани со високо структуриран прашалник во кој се вклучени збир од елементи (варијабли од релевантни мерни скали) добиени од литературата и прашања за демографската структура, во врска со полот на испитаникот, возраст и година на студии. Варијаблите ќе бидат мерени со интервална Ликертова скала од пет точки, од пет степени, односно од 1 (воопшто не се согласувам) до 5 (целосно се согласувам). Следниве стапки би биле вклучени во прашалникот: локус на контрола, склоност кон преземање ризици, воочени бариери, воочени фактори на поддршка, личен став кон претприемништвото, воочена контрола на однесувањето, субјективни норми и претприемничка намера. Предметите за локусот на контролата се преземени од Lumpkin (1985), скопноста кон преземање ризици, воочените бариери и воочените фактори на поддршка се преземени од Luthje и Franke (2003), и предметите за личниот став кон претприемништвото, воочената контрола на однесување, субјективната норма и претприемничката намера се преземени од Linan и Chen (2009). Примерокот ќе биде изграден со техниката на пригоден примерок (**convenience sampling**) и ќе вклучува барем 300 студенти од секоја земја, кои ќе бидат присутни на предавањето кога ќе се спроведе истражувањето.

Статистичка анализа:

Основата на статистичката анализа ќе биде параметарска статистика, со употреба на номинална, ординална и интервална скала за мерење и проценка на анализираните феномени, односно анализа на нумеричките податоци. **Примарната нулта хипотеза** за потоењето на нелинеарна зависност помеѓу настаните ($H_0: \rho = 0$) е поставена со цел да се побива или да се докаже дека корелацијата не е ($H_1: \rho \neq 0$). Резултатите првично ќе бидат третираны со основната дескриптивна статистика на дата матрицата со вредности на параметрите, вклучувајќи опсег на вредности (минимум-максимум), аритметичка средина, медијана, геометриска средина, дистрибуција на податоци, стандардна девијација. Пред да се тестира врската помеѓу варијаблите и нивното влијание на претприемачките намери, соодветноста на моделот, сигурноста на

избраната мерна скала ќе бидат исто така тестирани. Како клучен дел од анализата ќе биде примената на факторска анализа, за да се утврдат големината и значењето на секоја од варијаблите во соодветните предвидени скалила за мерка. Собраните податоци прво ќе бидат анализирани со експлораторна факторска анализа, потоа со конфирмациска факторска анализа, со цел да се провени валидноста на применетите скалила за мерка. Kaiser-Guttman-овото правило ќе биде употребено да се утврди бројот на извлечени фактори. Повеќекратната регресивна анализа ќе биде спореведана за да се тестира хипотезата. Исто така ќе го користиме Chow-тестот, предложен од економистот Gregory Chow во 1960, за да се тестира дали коефициентите во две линеарни регреси со различен збир на податоци е еднаков. Претприемачката намера е наведена како зависна променлива. Мерките за толеранција ќе бидат проверени, за да детектира можна мултиколинearност. Како фактор за контрола ќе го користиме демографскиот фактор. Анализата на податоците ќе се спроведува со софтверскиот пакет Statistica12 и/или IBM SPSS 19.

Предложените истражувачки цели ни овозможуваат да поставиме неколку хипотези:

X1: Претприемачката намера е поврзана со личниот став кон претприемништвото.

X2: Претприемачката намера е поврзана со субјективната норма.

X3: Претприемачката намера е поврзана со воочената контрола на однесување.

X4: Претприемачката намера е поврзана со локусот на контрола.

X5: Претприемачката намера е поврзана со склоноста на преземање ризик.

X6: Претприемачката намера е поврзана со воочувањето на факторите на поддршка.

X7: Претприемачката намера е негативно поврзана со воочените бариери.

X8: Претприемачката намера во земјите во транзиција е посилен, отколку во земјите кои не се во транзиција.

Компаративна анализа: Овој научноистражувачки проект опфаќа две Југоисточни Европски земји во развој- Македонија и Хрватска. Едната е членка на Европската Унија, а другата не е ЕУ-членка и е со економија во транзиција. Споредбата на резултатите во двете ќе ни ја даде јасната слика за тоа дали има разлики меѓу нив, и под кои околности се појавуваат овие можни разлики. Тоа ќе ни овозможи да дадеме предлог за надминување и отстранување на послабите практики.

Очекувани резултати и имплементација:

Нашиот проект и трудовите кои ќе произлезат ќе придонесат за

пополнивање на јазови во литературата за претприемачката намера иницирајќи и решавајќи повеќе актуелни теми. Нашето истражување комбинира три насоки на истражување во една студија. Ние ги истражуваме ефектите на лично ниво (персонални фактори на влијание) и контекстуалните променливи во претприемачката намера. Основниот модел на планирано однесување е проширен со локус на контрола, склоност кон преземање ризици, воочени бариери и воочување на фактори на поддршка. Спроведувањето на нашето истражување во две земји од Југоисточна Европа, го користиме како основа за емпириско тестирање за да го истражуваме ефектот на националните средини на овие конкретни земји за претприемачката намера. На крај, спроведуваме емпириско тестирање на теоријата на Ajzen за планирано однесување и истражуваме колку добро ја објаснува ситуацијата на пост-транзициска околина, што е многу ретко во литературата на светско ниво.

Резултатите на ова истражување се важни од две причини. Прво, перцепциите за желба и изводливост на нови потфати за содавање бизнис се производи на културната и социјална средина, што е, неформална институционална средина. Познавањето на овој дел може и треба да биде користен за преземање дејствија од стана на јавните политики за донесување одлуки. Второ, ЕУ во обид да промовира создавање работни места го привлече вниманието кон новите бизниси.

Vesiana, сепак, истакнува дека по прво би требало да се создаваат т.н. „насади за претприемачи“ и дека во општеството засновано на знаење најмногу ветуваат изборите на претприемачи од студентите (Vesiana, 1998). Затоа, идентификување на перцепцијата на студентите за желбата за нов потфат и можноста е првиот чекор да се направи нешто за да се разбуди и стимулира интересот на студентите за претприемничка кариера.

Очекуваме да се докажат поставените хипотези, што би значело дека претприемачката намера е поврзана со личните ставови, социјалните норми, воочената контрола на однесување, локус на контрола, склоноста за преземање ризик, воочените фактори на поддршка и воочените бариери. Исто така, очекуваме да најдеме разлики меѓу нивото на ЕИ во двете земји, имајќи предвид дека Хрватска е членка на ЕУ, а Македонија не е, како и дека степенот на развој не е на потполно исто ниво. Претпоставуваме дека нивото на ЕИ ќе биде поголемо во Македонија, бидејќи нивото на невработеност кај младите е повисока отколку во Хрватска.

Апликативна имплементација:

Важноста на претприемачката намера е препознаена во набљудуваните земји од Југоисточна Европа, но ова прашање не е решено преку компаративна анализа или со користење на напредната теорија на

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

планирано однесување. Ќе ја пополниме празнината со обезбедување на докажана теоретска и емпириска компаративна студија за претприемачката намера во избраните земји. Според нашето знаење, ова е прва истражувачка студија од овој вид за земјите од Југоисточна Европа. Набљудуваните земји делат заеднички пат – зависност од поранешните Југословенски Републики и спаѓаат во истиот регион Западен Балкан, а многу сличности може да се најдат и во ставовите и однесувањето на граѓаните. Резултатите ќе обезбедат можност да се создадат група мерки за подобрување на образовните и практиките и стратегиите во јавната политика. Ова би требало да ја зголеми мотивацијата на младите луѓе во иднина да отворат нови бизниси (стартап), и како краен резултат, тоа ќе придонесе за натамошен развој на овие земји.

Презентација и објавување на резултатите:

Во оваа етапа е предвидено да се постигнат следниве активности:

- а) Учество на истражувачите во научната работа во која тие ќе бидат обучени да ги користат инструменталните техники предвидени за реализација на активностите на проектот. Тие ќе бидат обучени да ги анализираат резултатите да мислат и да дискутираат за резултатите. Тоа ќе овозможи проширување на знаењето и искуство во претприемништвото и развој на нови фирми.
- б) Пишување и објавување на научни трудови во меѓународни списанија со импакт фактор.
- в) Презентација на резултатите на домашни и меѓународни научни конференции.
- г) Соработка со универзитети и владини институции за практична примена на резултатите од ова истражување.

в) Истражувачки план со временска рамка

Дизајнот предлага анкета помеѓу студентите во две земји во развој од Југоисточна Европа: Македонија (која не е член на ЕУ) и Хрватска (член на ЕУ).

Истражувачките и проектните активности се поделини во третини од годината:

Прва третина, 2017:

- (1) Почетни активности: средба со сите учесници на проектот и договор за понатамошни активности.
- (2) Фокусирање на собирање на секундарните податоци од претходните објавени изнештаи, итн, разгледување на релевантната литература, со цел да се подготви теоретски амбиент.
- (3) Детално поставување на рамка за истражувачката методологија, креирање на структуриран прашалник.

Втора третина, 2017:

- (1) Спроведување на емпириско истражување, анкетирање на 300 студенти по земја во Македонија и Хрватска;
- (2) Анализа и толкување на податоците добиени од извршената анкета.

Последна третина, 2017:

- (1) Средба со учесниците на проектот и дискусии за резултатите и понатамошните активности.
- (2) Пишување, објавување и презентација на научни трудови, врз основа на првиот дел од квантитативното емпириско истражување.
- (3) Изготвување на годишен извештај за активностите спроведени во првата година на проектот.

Прва третина, 2018:

- (1) Почетни активности: средба со сите учесници на проектот и договор за понатамошни активности.
- (2) Спроведување на вториот дел од квантитативното емпириско истражување.

Втора третина, 2018:

- (1) Анализа на собраните податоци.
- (2) Пишување, објавување и презентација на научни трудови, врз основа на вториот дел од квантитативното емпириско истражување.

Последна третина, 2018:

- (1) Средба со учесниците на проектот и дискусии за резултатите и понатамошните активности.
- (2) Изготвување на годишен извештај за активностите спроведени во првата година на проектот.

Details of the proposal:

Introduction

There is increasing attention on graduate entrepreneurship in developed countries (Kolvereid, 1996; Krueger et al., 2000; Scott and Twomey, 1988), but on the other side, there remains a deficit of research on entrepreneurial intentions and education in developing countries. The economic environment in developing countries seems less stable, often being marked by strong turbulence. This makes choosing careers in developing countries a tricky task for graduates, because they cannot expect the same demand for salaried employees as in developed countries (Jones et al., 2008; Tkachev and Kolvereid, 1996). The same is true with regard to career progress (Bezgodov, 1999). However, turbulent economies also offer opportunities for entrepreneurial activities, perhaps even to a larger extent than stable,

developed economies (Iakovleva, 2007).

One way to build an in-depth understanding of entrepreneurial phenomena in developing countries (characterised as middle-income economies according to the classification proposed by the World Bank) is to research multi-country samples (e.g., Bruton et al., 2008).

Few studies conducted in developing countries to date include: Tkachev and Kolvereid (1999), who studied intentions among Russian students; Gird and Bagraim (2008), who studied students from South Africa; Jones et al. (2008), who studied Polish students; and Wu and Wu (2008), who studied Chinese students. Recently, some interesting cross-national studies of entrepreneurial intentions have emerged: Linan and Chen (2009) studied intentions among Spanish and Taiwanese students; Moriano et al. (2011) conducted a study of six countries; and Engle et al. (2010) investigated entrepreneurial intentions across 12 countries.

The contribution of entrepreneurs to an economy varies according to its phase of economic development (Wennekers et al., 2005). According to Porter et al. (2002) three main phases of economic development are distinguished based on a country's gross domestic product (GDP) per capita and the share of primary goods relative to its total exports: factor-driven, efficiency-driven, and innovation-driven. The developing countries in the present study are efficiency-driven economies. In efficiency-driven economies, institutions support industrialisation in pursuit of higher productivity and economies of scale. As the economy develops further, the emphasis on industrial activity gradually shifts towards expanding the service sector, which develops and becomes more sophisticated. This evolution is typically associated with increasing intensity in research and development as well as knowledge, and it leads to the emergence of innovative, opportunity-seeking entrepreneurial activities.

Recent findings from the Global Entrepreneurship Monitor project (Bosma and Levie, 2009) show that the level of early-stage entrepreneurial activity – the proportion of people involved in establishing businesses or who are owner-managers of new businesses – is usually higher in efficiency-driven economies. For example, the average rate of nascent entrepreneurship among efficiency-driven economies is 6.1 per cent, while it is only 3.4 per cent in innovation-driven (developed) economies. Moreover, only 17 per cent of all start-ups are driven by necessity in developed economies, versus 32 per cent in developing countries (Bosma and Levie, 2009).

Following the call for more comparative research, the present study explores entrepreneurial intentions among university students in two developing countries (Macedonia and Croatia) to investigate differences or similarities in intentions and their antecedents.

The potential to create, perceive, act upon, and commercialize market opportunities can be seen as an important contribution of entrepreneurship to a region's level of competitiveness. The role of entrepreneurship in enhancing

the competitiveness of regions is emphasized by Kitson et al. (2004) who argued that 'competitive regions and cities are places where both companies and people want to locate and invest in.' Hence, competitive regions tend to be characterized by a well-developed infrastructure that supports business activity. This is also underlined by the European Commission (2009): At the roots of competitiveness we find the institutional and microeconomic policy arrangements that create conditions under which businesses can merge and thrive and individual creativity and effort are rewarded. Each region has its own regulations and laws imposed by the government, as well as certain levels of competition and munificence of resources, that will determine the available market opportunities for entrepreneurs. More favorable regional conditions will enhance the ease with which (potential) firms come into existence, which in turn may positively affect a region's competitiveness. Alternatively, unfavorable economic circumstances, such as high unemployment rates, may push people to start up their own businesses (Evans and Leighton, 1990). The creation of new ventures is very important for regional performance. Forming an intention to develop an entrepreneurial career is the first step in the often long process of venture creation (Gartner et al., 1994). Among these theories, the Theory of Planned Behavior (TPB) has been shown to predict entrepreneurial intentions most consistently (Autio et al., 2001; Engle et al., 2010; Kolveried et al., 2007; Krueger et al., 2000; Moriano et al., 2011). Unlike other models, the TPB offers a coherent and generally applicable theoretical framework, which enables us to understand and predict entrepreneurial intention by taking into account not only personal but also social factors (Krueger et al., 2000). Moreover, in contrast to the other models, there is general support for the view that TPB predicts a wide range of behaviors in addition to entrepreneurship (Armitage and Conner, 2001).

The TPB hypothesizes that behavioral intentions are determined by three key antecedents: Attitudes towards the behavior, Social Norms (SNs), and Perceived Behavioral Control (PBC). Actual behavior, in turn, is determined by intentions. However, the theory also postulates that PBC is related to actual behavior, and further considers attitudes, SNs, and PBC to be related to each other.

Attitudes refer to the degree to which an individual has favorable or unfavorable assessments of the behavior in question (Ajzen, 1991). According to the TPB, attitudes are determined by the total set of accessible behavioral beliefs linking the behavior to various outcomes and other attributes. SNs refer to the perceived social pressure to perform or avoid a behavior. SNs consist of two components: normative beliefs and the motivation to comply with these beliefs (Ajzen and Fishbein, 1980). Normative beliefs concern the perceived probability that important referent individuals or groups will approve or reject a given behavior: they set the

norm that specifies how the subject should behave. The second component, motivation to comply, reflects a person's willingness to conform to these norms, i.e. to behave according to the expectations of significant others. The third antecedent of intentions, PBC, concerns the individual's control beliefs regarding the behavior in question. More specifically, this construct refers to the perceived ease or difficulty of performing the behavior (Tkachev and Kolvereid, 1999).

Each step in the entrepreneurial process may also be affected by context. What institutions (culture, barriers, support measures, and so forth) affect the intention/behavior link? And what about the movement from starting a venture to expanding it? And the decision to exit?

Following the person/context interaction approach (Shaver and Scott 1991), the personal characteristics of participants are undoubtedly relevant. The analysis of the interaction between personal characteristics and context influence is an area in which major research is still needed.

Entrepreneurship (that is, starting up and managing a business) is often considered a process that consists of several stages (Reynolds, 1997; Rotefoss and Kolvereid, 2005; Grilo and Thurik, 2008). This study defines entrepreneurial progress as an entrepreneurial ladder, where higher steps on this ladder refer to a higher level of entrepreneurial engagement (Van Der Zwan et al., 2010). Individuals can move through five sequential stages: 'never thought about starting a business', 'thinking about starting a business', 'taking steps to start a business', 'running a business for fewer than three years' and 'running a business for more than three years' (Grilo and Thurik, 2008). Through climbing this proverbial ladder and stepping from one level to the next, individuals achieve entrepreneurial progress and contribute to the competitiveness of regions and nations.

We are convinced that a great potential exists for EI research to contribute towards a better understanding of the entrepreneurial decision-making process. This situation will, in turn, allow the designing of education initiatives of a more effective nature, a better understanding of the role of context and institutions, and the evolution over time of the individual entrepreneurial process. As a consequence, our aim in reviewing the literature is for this to serve as encouragement for future research to fill the existing gaps.

Our work also has major implications for all kinds of practitioners. In our findings and suggestions, both entrepreneurs and would-be entrepreneurs can find inspiration, ideas, and ways to reinforce their EIs and turn them into successful behaviors. People who support, in a broad sense, nascent entrepreneurs may identify new ways of interacting with entrepreneurs, and therefore help them to improve their entrepreneurial activities. Policy makers at all levels can find relevant material to rethink and improve their public policies aimed at increasing EIs among people and mainly among the young population. Finally, educators, teachers, and instructors engaged in entrepreneurship courses have the opportunity to nurture their students with

the knowledge provided in this paper and to reflect on their own practices, by looking at the suggestions and perspectives which have been developed, mainly (but not solely) around the relationship between EI and entrepreneurship education.

The specific research questions are the following:

- (1) Do university students consider desirable to start a new firm?
- (2) Do university students have a positive or negative perception of new venture feasibility?
- (3) Do university students have a serious intention to create their own firm?
- (4) Which is the student's image of the entrepreneur? How do they evaluate the entrepreneur's social and economic role in society?
- (5) How do university students rank the prestige of the entrepreneur compared to other professions?
- (6) Is there a relationship between gender and the variables of desirability, feasibility and intention to create a new firm?

Research Project

a) Aims/goals

The goals of this two-year project are divided into two groups, according to the need for analysis of students of different faculties in the two countries. The first group are the specific goals of the project:

1. To contribute to the knowledge about the entrepreneurial potential in the analyzed developing countries. Since entrepreneurial potential can serve as an indicator of further development of a national economy, it is very important to know the level of that potential as a guiding direction for national strategies development;
2. To explore the level of entrepreneurial intention of young people, as they are the future working and creating force of every national economy. The level of entrepreneurial intent, especially of young people is an important and relevant indicator of the actual behavior, and thus, enables a projection of the number of future start-ups. The fact that these countries have a very high unemployment rate, especially among young people, it is of great significance to explore the possibilities to educate and motivate them towards entrepreneurship;
3. To gain more knowledge on the antecedents that have an impact on the level of entrepreneurial intent. These antecedents are actually the factors that hinder or enhance the intent to start a business. The greater the knowledge about their impact and importance, the greater the chance to act upon it, in order to change them or invest in their further development;
4. To analyze if there are differences in intent between the two countries, and if attitudes, SNs, and PBC differ between developing countries. If

we find differences between these countries, we might be able to pinpoint the reasons behind those differences and try to suggest ways to implement the better practices of the country with higher level of intent into the country with lower level of entrepreneurial intent and potential;

5. To investigate if TPB consistently predicts intentions in developing countries. This model has widely been used in research in developed countries, but not so much in developing or transition economies. This would enable us to test the method and provide a further knowledge in academic circles;
6. To propose directions for future research and / or changes in policies or in educational programs. Every country should be focused on improvement in the policies and educational system. The finding of this research project will enable us to construct concrete measures for future improvement in these two areas, because we will gain an insight in the most important factors from personal and contextual nature that need to be improved or eliminated in order to enable more efficient and effective policies and education of young people.

The second group are the general goals:

7. To provide important primary data, through exploratory research and comparative analysis. This research subject hasn't been addressed appropriately and in significant extent in the observed countries and we all feel the lack of information in this area. This new knowledge will contribute to problem solving and better management of entrepreneurial issues on national and bilateral level.
8. Implementation of a combined research scales (TPB, personal and contextual antecedents) into one research. This will provide a broader picture of many underlying issues concerning entrepreneurial intent and potential of these two countries.
9. Implementation of comparative analysis. Comparative analyses are one of the best ways to understand the problems that an economy is facing. It also creates a possibility to use the most of benchmarking practices of the country with better results, and in that manner, to improve the weaknesses in the country with more problems in the analyzed area.

b) Methodology and planned research

Under the planned project as a key method will be used the method of research, with a predominant use of quantitative research. The data will be conducted from secondary sources (relevant literature, previous research in the area, published papers and reports, web-pages of official institutions dealing with the area of study) and from primary sources (young people i.e. students of different faculties in the two countries).

The research technique is a structured questionnaire that includes different scales used in the literature. The main method for data collection is the research method, with implementation of the technique of structured questionnaire with a set of items derived from the literature. Data will be collected with a highly structured questionnaire that included a set of items derived from the literature and questions about the respondent's gender, age and year of study. The items were measured on a five-point Likert-type scale, anchored at 1 (strongly disagree) and 5 (strongly agree). The following scales were included in the questionnaire: locus of control, risk taking propensity, perceived barriers, perceived support factors, personal attitude towards entrepreneurship, perceived behavioral control, subjective norm and entrepreneurial intention. Items for locus of control were taken from Lumpkin (1985), items for risk taking propensity, perceived barriers and perceived support factors were taken from Luthje and Franke (2003), and items for personal attitude towards entrepreneurship, perceived behavioral control, subjective norm and entrepreneurial intention were taken from Linan and Chen (2009). The sample will be constructed with the convenience sampling technique and it will include at least 300 university students per country, which are present at the lecture when the survey is conducted.

Statistical Analysis: The basis of the statistical analysis will be parametric statistics, through a set of nominal, ordinal and interval measurement scales for assessment of the analyzed phenomena, i.e. analysis of numerical data. Zero primary hypothesis of the existence of nonlinear dependence between the events ($H_0: \rho = 0$) is set in order to be refuted or to prove that the correlation is not zero ($H_1: \rho \neq 0$). The results will first be treated with basic descriptive statistics of the data matrix with values of the parameters, including range of values (min -max), arithmetic mean, median, geometric mean, data distribution, standard deviation. Before testing the relationship between variables and their impact on EI, the model fit, the reliability of the constructed measurement scales (Cronbach alpha) will be tested, as well as factor analysis to determine the size and significance of each of the variables in the corresponding predicted measurement scales. Collected data will first be analyzed with exploratory and confirmatory factor analysis in order to assess validity of applied measurement scales. The Kaiser-Guttman rule will be used to determine the number of factors to extract. Multiple regression analysis will be conducted to test the hypotheses. We will also use the Chow test, proposed by econometrician Gregory Chow in 1960, to test whether the coefficients in two linear regressions on different data sets are equal. Entrepreneurial intention is specified as a dependent variable. The tolerance measures will be checked to detect possible multicollinearity. As control factors we will use demographic factors. Data analysis will be conducted with software package Statistica 12 and/or IBM SPSS 19.

The proposed research goals enable us to set several hypotheses:

H1: Entrepreneurial intention is associated with personal attitude towards

entrepreneurship.

H2:Entrepreneurial intention is associated with subjective norm.

H3:Entrepreneurial intention is associated withperceived behavioral control.

H4:Entrepreneurial intention is associated with locus of control.

H5:Entrepreneurial intention is associated with risk taking propensity.

H6:Entrepreneurial intention is associated with perceived support factors.

H7:Entrepreneurial intention is negatively associated with perceived barriers.

H8:Entrepreneurial intentions in transition countries are stronger than in non-transition countries.

Comparative analysis: This research project includes two Southeast European developing counties – Macedonia and Croatia. One is a EU member country and the other one is non – EU country and a transition economy. The comparison of the results of the two countries will give us a clear picture of whether there are differences among them, and under which circumstances these possible differences appear. This willallow us to give a proposalfor overcomingandelimination of the lesser practices.

Expected results and implementation:

Our paper contributes to the entrepreneurial intention literature making the following advances. Our research combines three streams of research into one study. We explore the effects of personal-level and contextual variables on entrepreneurial intention. The basic model of planned behavior is extended with locus of control, risk taking propensity, perceived barriers and perceived support factors. Conducting our research in two Southeast European countries, we are using them as an empirical testing ground to explore the effects of national environments of these specific countries on entrepreneurial intent. And finally, we conduct an empirical test of Ajzen’s theory of planned behavior and explore how well it explains the situation found in the post-transition setting.

The results of this research are important for two reasons. First, perceptions of desirabilityand feasibility of new venture creation are products of the cultural and social environment, that is, the informal institutional environment. The knowledge of this part of the environment could and should be used to take actions by the public policy decision-makers. Second, the EU in an attempt to promote job creation has drawn the attention to the so called “job beds”. Veciana has, however, pointed out that we should rather look for “seed beds for entrepreneurs” and that in the knowledge society the most promising sources of entrepreneurs are the university students (Veciana, 1998b). Therefore, identifying university students’ perceptions of new venture desirability and feasibility is the first step to do something in awakening and stimulating students’ interest in an entrepreneurial career.

We expect to prove the set hypotheses, which would mean that entrepreneurial intent is associated with personal attitudes, social norms, perceived behavioral control, locus of control, risk taking propensity, perceived support factors and perceived barriers. We also expect to find

differences in the level of EI in the two countries, having in mind that Croatia is a EU member and Macedonia isn't. We presume that the level of EI would be greater in Macedonia, since the level of unemployment of young people is higher than in Croatia.

Applicative implementation

The importance of entrepreneurial intentions has been recognized in the observed Southeast European countries in the region but this issue has not been tackled comparatively or using the advanced theory of planned behavior. We fill the gap by providing a theoretically plausible and empirically evidenced comparative study of entrepreneurial intent in the selected post-transition countries. According to our best knowledge, this is the first exploratory study of this kind for the set of Southeast European countries. The observed countries share the same path-dependency of ex-Yugoslav republics and belong to the same Western Balkan region, so many similarities might be found in the attitudes and behavior of neighboring citizens.

The results will provide an opportunity to create a set of measures for improvement in educational and public policy practices and strategies. This should enhance the motivation of young people to open new business (start – ups) in future, and as an end result, it will contribute to further development of these countries.

Presentation and publication of results: At this stage it is envisaged to achieve the following activities:

- a) Participation of young researchers in the scientific work in which they will be trained to use instrumental techniques provided for realization of the project activities. They will be trained to analyze the results and think and discuss the results. It will enable the expansion of knowledge and experience in entrepreneurship and new firms development.
- b) Writing and publishing scientific papers in international journals with impact factor.
- c) Presentation of the results at national and international scientific conferences.
- d) Cooperation with universities and government institutions for practical application of the results of this research.

c) Research plan with timeline

The design proposes a survey among students of two Southeast European developing countries: Macedonia (non EU member) and Croatia (EU member).

Research and project activities are divided into thirds per year:

First third, 2017:

(1) Initial activities: meeting with all participants of the project and agreement for further activities.

(2) Focus on the collection of secondary data from previous published reports, scientific papers, etc., reviewing the relevant literature, in order to draft a new theoretical setting.

(3) Detailed setting of the frame for the research methodology, creating a structured questionnaire.

Second third2017:

(1) Conducting empirical research - a survey of 300 students per country in Macedonia and Croatia;

(2) Analysis and interpretation of data collected from the performed survey.

Last third2017:

(1) Meeting with participants of the project and discussions on the results and the follow-on activities.

(2) Writing, publication and presentation of research papers, based on the first part of quantitative empirical research.

(3) Prepare an annual report on the activities carried out in the first year of the project.

First third2018:

(1) Initial activities: meeting with all participants and agreement for further activities.

(2) Implementation of the second part of quantitative empirical research.

Second third2018:

(1) Analysis of the collected data.

(2) Writing, publication and presentation of research papers, based on the second part of the empirical research.

Last third2018:

(1) Meeting with participants and discussions on the results and the follow-on activities

(2) Prepare an annual report on the activities carried out in the second year of the project.

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

ВТОР ДЕЛ:

Истражувачки тим

Образложение за учесниците во истражувачкиот тим:

Во истражувачкиот тим на предложениот проект се вклучени истражувачи од две земји – Република Македонија и Хрватска. Истражувачите од Р. Македонија се вработени на Универзитетот „Гоце Делчев“, како Доценти на Економски факултет: Продекан, доц. д-р Љупчо Давчев и доц. д-р Тамара Јованов Марјанова, додека истражувачите од Република Хрватска се вработени при Економскиот институт во Загреб, како виши истражувачи: д-р спец. Јелена Будак и д-р спец. Едо Рајх.

Во однос на исполнување на дел од условите за добивање на проект, сметаме дека е потребно да ја образложиме оправданоста за составот на тимот и неговото значење. При обидот да вклучиме раководител од редот на вонредните и редовните професори, вработени на УГД, а кои имаат публикувано трудови во списанија со импакт фактор, наидовме на неможност да пронајдеме професор кој го исполнува условот, а кај кој нема дополнителен ограничувачки фактор на влијание - да не е учесник во два проекти финансирани од страна на УГД кои не се завршени, ниту од Економски факултет, ниту од останатите единици на универзитетот кои би биле релевантни за вклучување во проектот. Затоа, решивме да го поднесеме проектот на разгледување со горенаведениот состав на тимот, бидејќи сите учесници имаат трудови публикувани во списанија со импакт фактор. Така на пример, доц.д-р Љупчо Давчев и доц. д-р Тамара Јованов Марјанова имаат по еден труд со импакт фактор од претходен проект финансиран од страна на УГД, а истражувачите од Економскиот институт имаат и по над десет трудови во релевантни списанија, како и учество во бројни успешно завршени проекти (повеќе во биографиите и во прилог 1).

Сметаме дека со проектот се опфаќа значајна и исклучително актуелна тема за истражување, со меѓународен импакт, која не само што ќе овозможи решенија и предлози на национално ниво за подобрување на претприемачката клима во државите, туку е и многу интересна за публикување во бројни списанија со импакт фактор, со што сме сигурни дека ќе го исполниме условот за успешно завршен проект, преку публикување на трудови од истиот во релевантни списанија.

Вработените при УГД, на 14.02.2016 (четврток) беа учесници на фокус група за изработка на концептуална студија за изградба на технолошки парк, во организација на Центрите за развој на Источен – плански и Вардарски регион, каде имаа увидоа дека добиените сознанија од предложената тема на проектот, има голема можност да се вклопат и во рамки на тој иден проект кој се предвидува да тара во наредните 10 години, а со своите знаења на темата, беа едни од најактивните учесници и ги поставија основите за концептуалната студија, со што се наметнаа како неизбежни идни партнери на Центрите, идни раководители на тој проект (прилог 2).

Проектот исто така, е солидна основа да понатаму (2018 год), по добивање на оредени сознанија од истражувањето, го доработиме на билатерално (со

Со важност од 31.10.2016 година

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Хрватска) и/или мултилатерално ниво (постои можност за вклучување и на Економски институт од Белград, Р. Србија и Економски факултет во Бања Лука, Босна и Херцеговина), и да го поднесме за добивање на средства од Jean Monnet програмата од Erasmus + (кои имаат потреба од повеќе апликации од регионот, а особено охрабруваат би- и мултилатерални соработки на земји кандидати за членство и земји членки на ЕУ), при што, УГД би бил носител на тој предлог проект, а со тоа постои можност за остварување на дополнителна вредност од истиот.

Искрено се надеваме дека приложеното образложение ќе биде земено предвид при разгледување на апликацијата.

Срдечно,
Истражувачкиот тим.

Главен истражувач, вработен при УГД: (приложете посебен формулар за секој истражувач вклучен во проектот)

Име и презиме	Љупчо Давчев
Титула	Доктор на економски науки
Позиција	Доцент, продекан
Адреса	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Економски факултет
Тел / Факс:	00389 32 550 327
e-mail	ljupco.davcev@ugd.edu.mk

Кратка биографија:

Роден на 10.05.1985 во Штип, Р. Македонија

Образование:

2008 – 2011

Економски Институт, Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Македонија

Одбранета докторска дисертација на тема “Инвестиционо Банкарство и Портфолио Инвестиции-перспективи за развој во РМ”

Стекнување на научен степен Доктор на Економски науки, област банкарство и финансии

2007 – 2008

American College of Thessaloniki, The Anatolia School of Business, Division of Anatolia College - Thessaloniki, Greece

Завршени постдипломски студии, насока финансии и банкарство.

Стекнување на научен степен Магистер на економски науки, област банкарство и финансии.

2003 - 2007

American College of Thessaloniki (ACT), Division of Anatolia College
Thessaloniki, Greece

Завршени додипломски студии со двојна насока- финансии и меѓународен бизнис

Дипломиран економист

Работно искуство:

Октомври 2014 - тековно

Универзитет “Гоце Делчев” – Штип, Економски Факултет, Штип, Р. Македонија
Катедра - Финансии

Доцент

Одржување на предавања на студентите од прва до четврта студиска година, подготовка на материјали за предавања и вежби и стручни практикуми, дежурање на колоквиуми и испити, преглед на тестовите на студентите, подготовка на студиски програми и елаборати, учество во издавање на годишни зборници на факултетот, организација на меѓународна конференција, и др.

Октомври 2012 – октомври 2014

Универзитет “Гоце Делчев” – Штип, Економски Факултет, Штип, Р. Македонија
Катедра - Финансии

Асистент

Октомври 2009 –2012

Универзитет “Гоце Делчев” – Штип, Економски Факултет, Штип, Р. Македонија
Катедра - Финансии

Помлад асистент

Јануари 2008 – Октомври 2009

Компанија: Мултикрем, Штип, Македонија
финансиски менаџер

Други активности:

Учество во организирање на првата меѓународна конференција на Економски факултет – Штип;

Учество во подготовка на студентите од УГД за натпреварот „Претприемачки викенд“, во организација на Владата на РМ.

Иницијатор и организатор на *Проект за бесплатни обуки за теоретски и практични знаења и вештини на претприемачи од областа на финансиите, менаџментот и маркетингот.*, кој се организира од страна на Економскиот факултет при Универзитетот “Гоце Делчев” и Општина Штип.

Странски јазици и работа со компјутери:

- англиски, грчки, српски, бугарски
- Ms Office: Word, Excel, PowerPoint, Visio, Microsoft Outlook
- Business in a Box – софтверска програма за изработка на бизнис планови
- SPSS – софтверска програма за анализа на статистички податоци за општествени науки
- Internet

Трудови објавени во последните 5 години во стручни списанија кои се наоѓаат на меѓународно признатата листа СЦИ (SCI - Science citation index), со назначен импакт фактор за секој труд:

1. Davcev, Ljupco and Hourvoulides, Nikolas (2016) Impact of interest rate and inflation on GDP in Bulgaria, Romania and FYROM. Challenges of Europe-Growth, Competitiveness and Inequality. pp. 19-39. ISSN 1849-2541
2. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Boeva, Bogdanka (2016) Marketing Strategy and Financial Performance: The Case of Chocolate Industry in Macedonia. Journal of Economics, 1 (1). ISSN 1857-9973
3. Nakevska, Aleksandra and Davcev, Ljupco (2015) Lending conditions during the global economic crisis. Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 11 (1). pp. 262-267. ISSN 1857-923X
4. Davcev, Ljupco and Nikolovska Vrateovska, Dance (2015) Влијанието на финансиските институции врз економскиот раст и финансиската стабилност. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip, VII (1). pp. 57-67. ISSN 1857- 7628
5. Marjanova Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica and Davcev, Ljupco and Temjanovski, Riste (2015) Entrepreneurial Competition Orientation and Profitability: The Case of a Developing Economy. Procedia - Social and Behavioral Sciences, 207. Elsevier, **Scopus, SCImago Journal Rank 0.156**; pp. 652-661. ISSN 1877-0428
6. Marjanova Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica and Davcev, Ljupco and Temjanovski, Riste (2015) Inter-functional coordination and entrepreneurial firms' financial performance: a developing economy. Economic development and entrepreneurship in transition economies: Assessment of the last 25 years, going beyond the `transition`, 4 (4). pp. 844-854. ISSN 978-99938-46-54-3
7. Sofijanov, Elenica and Marjanova Jovanov, Tamara and Andronikov, Darko and Janevski, Aco and Davcev, Ljupco (2015) Managing change through management development process. XX Savetovanje o biotehnologiji, 1. pp. 479-485.
8. Marjanova Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica and Davcev, Ljupco and Gjoreski, Gjoko (2015) Анализа на степенот на ориентација кон потрошувачите во МСП во Р. Македонија. Marketing, 1 (2). pp. 49-56. ISSN 1857-9795
9. Sofijanov, Elenica and Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco (2014) Basic professional education and permanent improvement – career development paths. International Journal "Knowledge", 4 (5). pp. 98-102. ISSN 978-608-65653-8-1
10. Davcev, Ljupco and Fotov, Risto and Sofijanov, Elenica and Marjanova Jovanov, Tamara (2014) E-commerce vs. e-banking - similarities and

- differences. International Journal "Knowledge", 7. pp. 143-148. ISSN 978-608-65653-7-4
11. Davcev, Ljupco and Fotov, Risto and Marjanova Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica (2014) The impact of mobile technologies on e-banking. International Journal "Knowledge", 4 (5). pp. 256-261. ISSN 978-608-65653-8-1
12. Davcev, Ljupco and Fotov, Risto and Marjanova Jovanov, Tamara (2014) Бизнис интелигенција-историски развој и перспективи. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip, 6 (6). pp. 65-77. ISSN 1857- 7628
13. Marjanova Jovanov, Tamara and Fotov, Risto and Davcev, Ljupco (2014) Значење и примена на пазарна ориентација во работењето на МСП. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip, 6 (6). pp. 87-99. ISSN 1857- 7628
14. Davcev, Ljupco and Fotov, Risto and Sofijanov, Elenica and Marjanova Jovanov, Tamara (2014) Е-комерција наспроти е-банкарството – сличности и разлики. Journal of Process Management - New Technologies - Special Edition, 7. pp. 137-143. ISSN 2334-735X
15. Sofijanov, Elenica and Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco (2014) Basic professional education and permanent improvement – career development paths. Journal of Process Management – New Technologies, International - Special Edition, 4. pp. 97-100. ISSN 2334-7449
16. Hourvoulides, Nikolas and Davcev, Ljupco (2014) Banking concentration and developments in FYROM: A country in transition. Cogent Economics & Finance. ISSN 2332-2039
17. Madzova, Violeta and Sajnoski, Krste and Davcev, Ljupco (2014) The process of de-Euroisation in the Macedonian banking sector in the period of sovereign debt crisis. Science & Technologies, 4 (7). pp. 116-121. ISSN 1314-4111
18. Hourvoulides, Nikolas and Davcev, Ljupco (2014) The influence of foreign investments on employment and economic growth in FYROM. International Redete Conference Proceedings: Researching economic development and entrepreneurship in transition economies. ISSN 2233-1034
19. Davcev, Ljupco and Hourvoulides, Nikolas (2014) The structure of GDP as an indicator for economic development: a note on the economy of FYROM. International Journal of Research in Business Management, 2 (2). pp. 33-42. ISSN 2347-4572
20. Sajnoski, Krste and Paceskoski, Vlatko and Davcev, Ljupco (2013) The global economic integration has no prospects without global currency. The Future of Integration, the Future of the European Union. pp. 171-181. ISSN 978-954-23-0867-6
21. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco (2013) Примена на модели за утврдување на конкурентската позиција на претпријатијата на пазарот. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip, 5 (5). pp. 165-172. ISSN 1857- 7628
22. Davcev, Ljupco and Hourvoulides, Nikolas (2013) Banking Concentration in FYROM: Evidence from a Country in Transition. Procedia Economics and Finance, 5. pp. 222-230. ISSN 2212-5671
23. Madzova, Violeta and Sajnoski, Krste and Davcev, Ljupco (2013) E-Government as an Efficient Tool towards Good Governance (Trends and Comparative Analysis throughout Worldwide Regions and within West

- Balkan Countries). *Balkan Social Science Review*. ISSN 1857- 8772
24. Davcev, Ljupco and Hourvouladiades, Nikolas (2013) The Influence of the Greek Economic Crisis on FYROM Exports. *Business & Financial Affairs*, 3 (1). ISSN 2167-0234
25. Paceskoski, Vlatko and Bezovski, Zlatko and Davcev, Ljupco (2012) Globalization, growth, and poverty. Conference Proceedings-1st International Conference South-East European Countries toward European Integration 20th October 2012 Elbasan – Albania. pp. 28-30. ISSN 2221-5956
26. Bezovski, Zlatko and Davcev, Ljupco and Paceskoski, Vlatko (2012) Traffic sources for travel related web sites in Albania. Conference Proceedings-1st International Conference South-East European Countries toward European Integration 20th October 2012 Elbasan – Albania. pp. 199-206. ISSN 2221-5956
27. Davcev, Ljupco and Paceskoski, Vlatko and Bezovski, Zlatko (2012) The role of operational risk in the riskmanagement function. Conference Proceedings-1st International Conference South-East European Countries towards European Integration 20th October 2012 Elbasan – Albania. pp. 419-424. ISSN 2221-5956
28. Davcev, Ljupco and Paceskoski, Vlatko and Bezovski, Zlatko (2012) The role of operational risk in the risk management function. Conference Proceedings-1st International Conference South-East European Countries towards European Integration 20th October 2012 Elbasan, Albania. pp. 419-424.
29. Davcev, Ljupco (2012) Managing with the business performances through application of business intelligence. Conference proceedings, First International Conference for Business, Economy and Finance- ICBEF 2012. pp. 152-160. ISSN 978-608-4504-88-7
30. Madzova, Violeta and Davcev, Ljupco (2012) The aspects and activities of international banking. Conference Proceedings-First International Conference on Business, Economics and Finance 2012. pp. 493-500. ISSN 1857-8373
31. Davcev, Ljupco and Kulakov, Andrea (2012) The impact of the information technology on the business sector development. ICEIRD 2012 Proceedings. pp. 194-199. ISSN 978-954-07-3346-3
32. Davcev, Ljupco and Ljubotenska, Ana (2012) The structure of GDP-indicator for economic model for development of Macedonian economy. ICEIRD 2012 Proceedings. pp. 186-194. ISSN 978-954-07-3346-3
33. Davcev, Ljupco (2012) The Importance of Operational Risk. International conference: “Trends and Challenges in the Economic Development”, 10-11 May 2012. pp. 343-352. ISSN 978-954-21-0603-6
34. Davcev, Ljupco and Marjanova Jovanov, Tamara (2012) Улогата и значењето на инвестициското банкарство во финансиската индустрија. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip. pp. 211-218. ISSN 1857- 7628
35. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Stojanovski, Mitre (2012) Анализа на тековната состојба и идни трендови на пазарот на кондиторски производи. Yearbook, Faculty of Economics, 4 (4). pp. 135-144. ISSN 1857- 7628
36. Davcev, Ljupco and Marjanova Jovanov, Tamara (2012) Разликите помеѓу инвестициското и комерцијалното банкарство. Yearbook, Faculty of Economics, 4 (4). pp. 161-171. ISSN 1857- 7628

37. Davcev, Ljupco and Marjanova Jovanov, Tamara (2012) Соединувања и преземања (M & A) и улогата на инвестициските банки во овие процеси. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip, 4 (4). pp. 109-119. ISSN 1857- 7628
38. Davcev, Ljupco (2011) The Role and Importance of Investment Banking in the Financial Industry and Innovation. ICEIRD 2011 Proceedings. pp. 237-241. ISSN 978–608–65144-2-6
39. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Temjanovski, Riste (2011) Формирање на цена на производ во фазата на воведување од животниот циклус. Годишен зборник 2011, 3. pp. 165-179. ISSN 1857- 7628
40. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Temjanovski, Riste (2011) Формирање на цена во фазата на воведување од животниот циклус на производите. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip, 3 (1). pp. 165-175. ISSN 1857- 7628
41. Davcev, Ljupco and Cabuleva, Kostadinka and Marjanova Jovanov, Tamara (2011) Characteristics of Portfolio Under Risk. Conference Proceedings, Economics and Management in the 21st Century - Solutions for Sustainability and Growth. ISSN 978-954-23-0679-5
42. Cabuleva, Kostadinka and Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco (2011) Export and GDP - the case of Macedonia. Conference Proceedings, Economics and management in the 21st Century - Solutions for Sustainability and Growth. ISSN 978-954-23-0679-5
43. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Cabuleva, Kostadinka and Mllanov, Dusan (2011) Marketing strategy – foundation for SMEs development on Macedonian consumer market of confectionery products. Conference Proceedings, Economics and management in the 21st Century - Solutions for Sustainability and Growth. ISSN 978-954-23-0679-5
44. Davcev, Ljupco (2010) Hidden shocks from the economic crisis in Macedonia during 2010. Acta Technica Corviniensis, 3 (4). pp. 51-56. ISSN 2067-3809
45. Davcev, Ljupco (2010) Economic trends in FYROM during and after the economic crisis. ICBE 2010 Proceedings. pp. 166-173.
46. Davcev, Ljupco (2010) Strategies of Distribution Channels. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip. ISSN 1857- 7628
47. Davcev, Ljupco and Hourvouliaades, Nikolas (2009) Profitability Parameters in the Banking System of Macedonia (FYROM). Proceedings: International Conference on Applied Economics 2009. pp. 133-141. ISSN 1791 – 9347
48. Davcev, Ljupco (2009) Managing security in an e-business environment. Securitatea Informațională 2009 Conferință Internațională, 6. ISSN 978-9975-75-459-0
49. Davcev, Ljupco (2009) Estimating and Managing Country Risk. Годишен зборник 2009, Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, 1. pp. 220-229. ISSN 13-978-608-4504-04-7
50. Davcev, Ljupco (2009) Improving the business climate for SME from the food industry. ICEIRD 2009 Proceedings. pp. 37-44. ISSN 978-954-07-3346-3
51. Rajh, Edo and Budak, Jelena and Ateljevic, Jovo and Davcev, Ljupco and Marjanova Jovanov, Tamara and Ognjenovic, Kosovka (2016) Redete 2016: Entrepreneurial Intentions in Selected South - East European Countries. In: Researching Entrepreneurship and Economic Development 2016, Oct 2016, Belgrade, Serbia. (Unpublished)
52. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco (2016) BREXIT - what

- happened. In: Euro-Asia Forum in Politics, Economics and Business (EAFPEB), 21-22 July 2016, Belgrade, Serbia. (Unpublished)
53. Sofijanov, Elenica and Marjanov Jovanov, Tamara and Andronikov, Darko and Davcev, Ljupco and Janevski, Aco (2016) Management system of personality corelated with organizational behavior. In: The teacher of the future - Ninth International Scientific Conference, 17-19 June 2016, Durres, Republic of Albania.
54. Sofijanov, Elenica and Marjanov Jovanov, Tamara and Andronikov, Darko and Davcev, Ljupco and Janevski, Aco (2016) Diferentiation and integration in building of organizational structure. In: The teacher of the future - Ninth International Scientific Conference, 17-19 June 2016, Durres, Republic of Albania.
55. Davcev, Ljupco and Marjanov Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica (2016) The cardinal business sins of domestic companies in a transitional economy. In: 19th EBES Conference - Istanbul, May 26-28 2016, Istanbul, Turkey. (In Press)
56. Marjanov Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco (2015) Влијанието на владините субвенции за странските директни инвестиции, наспроти нивниот ефект врз економскиот раст. In: Ефектот на странските директни инвестиции во технолошко индустриските развојни зони врз македонската економија, 03 Dec 2015, Stip, Macedonia. (Unpublished)
57. Marjanov Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica and Davcev, Ljupco and Temjanovski, Riste (2015) Impact of integrated communication on entrepreneurial companies' finacial performance: a developing economy. In: 16th EBES Conference, May 2015, Istanbul, Turkey. (In Press)
58. Madzova, Violeta and Davcev, Ljupco (2013) Рејтинг агенциите и потребата од регулаторна интервенција. In: Трета меѓународна научна конференција - Промените во глобалното општество, 6-7 June 2013, Скопје, Р.Македонија.
59. Madzova, Violeta and Davcev, Ljupco (2013) The financial globalization: opportunities and challenges in the period of financial crises. In: Трета меѓународна научна конференција „Промените во глобалното општество“, 6-7 June 2013, Скопје.
60. Davcev, Ljupco and Hourvouladias, Nikolas (2013) Banking concentration and developments in FYROM: A country in transition. In: ISIS 2013 - Greece International Multidisciplinary Academic Conference, June, 2013, Thessaloniki, Greece.
61. Madzova, Violeta and Sajnoski, Krste and Davcev, Ljupco (2013) Monetary and fiscal policy in the process of global integration. In: The future of integration the future of European Union, 17 May 2013, Svishtov, Bulgaria.
62. Madzova, Violeta and Davcev, Ljupco and Paceskoski, Vlatko (2013) The impact of cross border cooperation on sustainable development of the bordering areas (case study of Republic of Macedonia). In: Jubilee International Scientific Conference: The future of integration, the future of EU, Svishtov, Bulgaria.
63. Madzova, Violeta and Davcev, Ljupco (2013) Улогата на монетарната политика во време на економска криза. In: Меѓународен дијалог Исток - Запад, 20-21 Apr 2013, Свети Николе, Македонија.
64. Madzova, Violeta and Davcev, Ljupco (2013) Влијанието на финансиската глобализација врз економскиот раст. In: Меѓународен дијалог Исток -Запад, 20-21 Apr 2013, Свети Николе, Македонија.

Учество во научноистражувачки проекти:

Наслов на проектот	Период	Финансиран од:	Улога во проектот (главен истражувач или учесник)
<i>Проект за бесплатни обуки за теоретски и практични знаења и вештини на претприемачи од областа на финансиите, менаџментот и маркетингот.</i>	2013-2014	Општина Штип и Економски факултет	Раководител/ Учесник
<i>Проект за обуки за теоретски и практични знаења и вештини на претприемачи од областа на менаџментот, маркетингот и финансиите „Сега, но како!?“.</i>	2013-2014	Општина Штип и Економски факултет	Раководител/ Учесник
<i>Јакнење на деловните капацитети на жените претприемачи во Република Македонија, како земја во развој / Strengthening (of) the capacity of women entrepreneurs in Republic of Macedonia, as a developing country.</i>	2015-2016	Економски факултет, УГД	Учесник/ Истражувач

Задолженија во предлог-проектот со временска рамка(за време на целиот период на траење на проектот):

1. Да учествува во креирање на истражувачки дизајн, избор на методологија на истражување, собирање, анализа и интерпретација на податоците.
2. Да следи статистичката обработка на податоците во текот на проектот.
3. Да учествува во пишување на научни трудови и нивно објавување во научни списанија и научни манифестации.
4. Да подготвува извештаи од проектот.

Виш истражувач: (приложете посебен формулар за секој истражувач вклучен во проектот)

Име и презиме	Тамара Јованов Марјанова
Титула	Доктор на економски науки
Позиција	Доцент

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Адреса	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Економски факултет
Тел / Факс:	00389 32 550 329; 075265707
e-mail	tamara.jovanov@ugd.edu.mk

Кратка биографија:

Доцент Тамара Јованов Марјанова е родена на 15.08.1984 година во Штип. Дипломирала во 2008 година на Департман маркетинг на Економски факултет при Универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје, и е наградена како еден од 20 најдобри студенти на нејзината генерација. Во 2009 година на се стекнува со високообразовната квалификација – Магистер на економски науки во областа на маркетинг, а со дипломата Доктор на Економски науки по маркетинг ја добива во 2013 година на Економскиот факултет, Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје.

Од дипломирањето работи во продажба во приватниот сектор, како аналитичар на пазарот за медиуми, маркетинг менаџер и бренд девелопер во чевларската индустрија. Во 2008 година започна со работа на Економскиот факултет во Штип на Универзитетот Гоце Делчев - Штип, како помлад асистент на група предмети од областа на маркетинг. Беше унапредена во асистент по маркетинг во 2013 година, а во 2014 година е избрана за доцент по маркетинг, и има работено како предавач по предметите: Основи на маркетинг, маркетинг менаџмент, Маркетинг политика на цени, Меѓународен маркетинг, Маркетинг истражување, Маркетинг и претприемништво.

Нејзините академски и истражувачки вештини се претставени преку бројни публикации: неколку книги (Маркетинг: Истражување, стратегија и планирање (2014); Правни, финансиски и маркетинг аспекти на бизнисот (2014); Деловна комуникација (2013)), повеќе од 50 статии, вклучувајќи научни трудови, поглавја, рецензии, истражувачки студии и есеи.

Тамара Јованов Марјанова работи како ко-автор со истакнати професори и академици. Учествува на меѓународни конференции во земјата и странство, како и во неколку проекти на национално ниво.

Континуирано посетува курсеви и семинари, а исто така е активна и како визитинг професор по маркетинг во странство: Универзитетот Jaume I, Кастело, Шпанија (2015); Економскиот факултет при Универзитетот во Бања Лука (2016).

Покрај тоа, таа одржува обуки и тренинзи за бизнис заедницата и про-боно работилници за млади невработени лица. Некои од поважните обуки се наменети за Феникс група, еден од водечките дистрибутери на фармацевтски производи во Европа.

Тамара Јованов Марјанова е ко-сопственик на два мали бизниси, а работи и како маркетинг консултант за неколку домашни претприемачки компании.

Образование:

Мај 2011 – 2013

Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Економски Факултет, Скопје, Р.

Македонија

Докторски студии по Маркетинг

Доктор на Економски науки, област Маркетинг

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Октомври 2008 – 2009

Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Економски Факултет, Скопје, Р. Македонија

Постдипломски студии по Маркетинг

М-р на економски науки, област Маркетинг

Октомври 2004 - 2008

Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Економски Факултет, Скопје, Р. Македонија

Додипломски студии по Маркетинг

Дипломиран економист/департман – маркетинг

Работно искуство:

Октомври 2014 - тековно

Универзитет “Гоце Делчев” – Штип, Економски Факултет, Штип, Р. Македонија
Катедра - Менаџмент

Доцент

Одржување на предавања на студентите од прва до четврта студиска година, подготовка на материјали за предавања и вежби и стручни практикуми, дежурање на колоквиуми и испити, преглед на тестовите на студентите, подготовка на студиски програми и елаборати, учество во издавање на годишни зборници на факултетот, организација на меѓународна конференција, и др.

2013 – октомври 2014

Универзитет “Гоце Делчев” – Штип, Економски Факултет, Штип, Р. Македонија
Катедра - Менаџмент

Асистент

Декември 2010 –2013

Универзитет “Гоце Делчев” – Штип, Економски Факултет, Штип, Р. Македонија
Катедра - Менаџмент

Помлад асистент

Јануари 2010 - тековно

ТРД ТВ Стар, Штип, Р. Македонија
Маркетинг

Стручен соработник - консултант

Изработка на проекти за стратемиски развој на ТВ каналот, изработка на бизнис планови, анализа на финансиското работење, промоција.

Мај 2009 - тековно

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

ДПЧТ „Маревамар“, Штип, Р. Македонија

Маркетинг

Стручен соработник - консултант

Истражување на пазарот, изработка на проекти и бизнис планови

Декември 2007 - Декември 2009

Нов Пензиски Фонд А.Д, Скопје, Р. Македонија

Маркетинг

Продажен агент

Презентација и информирање на јавноста, објаснување на позитивните ефекти за општеството и поединецот, регрутирање на нови членови и комуницирање со истите со цел да се објаснат сите ново-настанати промени.

Други активности:

Учество во организирање на издавањето на годишен Зборник на Економски факултет, УГД, како дел од Издавачки совет (2009-2014 год.)

Учество во организирање на првата меѓународна конференција на Економски факултет – Штип;

Учество во подготовка на студентите од УГД за натпреварот „Претприемачки викенд“, во организација на Владата на РМ

Учество во организирање на активностите и работилниците на Центарот за кариера и развој во рамките на Економскиот факултет – Штип и презентирање на истите пред јавноста во локалните медиуми;

Изработка и анализа на истражувањето на пазарот на Југо – источните делови на Р. Македонија за потребите на Универзитетот „Гоце Делчев“, со цел утврдување на бројот на потенцијалните студенти;

Учество во изработка на презентациониот материјал на Економскиот факултет – Штип, за потребите на негово претставување на Саемот за образование.

Странски јазици и работа со компјутери:

- англиски, германски, српски, бугарски
- Ms Office: Word, Excel, PowerPoint, Visio, Microsoft Outlook
- Business in a Box – софтверска програма за изработка на бизнис планови
- Marketing Plan pro – софтверска програма за изработка на маркетинг планови
- SPSS – софтверска програма за анализа на статистички податоци за општествени науки
- Internet

Трудови објавени во последните 5 години во стручни списанија кои се наоѓаат на меѓународно признатата листа СЦИ (SCI - Science citation index), со назначен импакт фактор за секој труд:

1. Temjanovski, Riste and Marjanova Jovanov, Tamara (2016) Information Technology and Distribution Channels: Current Trends. Journal of Economics, 1 (1). ISSN 1857-8632
2. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Boeva, Bogdanka (2016) Marketing Strategy and Financial Performance: The Case of Chocolate Industry in Macedonia. Journal of Economics, 1 (1). ISSN 1857-9973
3. Marjanova Jovanov, Tamara and Temjanovski, Riste (2016) Decisions about design and selection of marketing channels. Macedonian International Journal of Marketing, 2 (4). pp. 37-44. ISSN 1857-9795
4. Temjanovski, Riste and Marjanova Jovanov, Tamara (2016) Distribution channels and optimizing competitiveness in business environment. Macedonian International Journal of Marketing, 2 (4). pp. 30-36. ISSN 1857-9795
5. Marjanova Jovanov, Tamara and Temjanovski, Riste and Ristevska - Jovanovska, Snezana (2016) Formal marketing planning and performance - the case of transitional economy. Business Challenges in the Changing Economic Landscape, 2 (1). pp. 277-292. ISSN 2364-5067
6. Temjanovski, Riste and Marjanova Jovanov, Tamara (2016) Information technology and distribution channels: emerging trends and customer satisfaction. Journal of Economics, 1 (1). pp. 1-8. ISSN 1857- 8632
7. Marjanova Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica and Davcev, Ljupco and Temjanovski, Riste (2015) Entrepreneurial Competition Orientation and Profitability: The Case of a Developing Economy. **Procedia - Social and Behavioral Sciences, 207. Elsevier, Scopus, SCImago Journal Rank 0.156; pp. 652-661. ISSN 1877-0428**
8. Marjanova Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica and Davcev, Ljupco and Temjanovski, Riste (2015) Inter-functional coordination and entrepreneurial firms' financial performance: a developing economy. Economic development and entrepreneurship in transition economies: Assessment of the last 25 years, going beyond the `transition`, 4 (4). pp. 844-854. ISSN 978-99938-46-54-3
9. Temjanovski, Riste and Marjanova Jovanov, Tamara (2015) Geographical Pattern of Cultural Values, Entrepreneurship and Economic Development. Journal of Earth Science and Engineering, 5 (4). pp. 262-269. ISSN 2159-581X
10. Marjanova Jovanov, Tamara and Fotov, Risto (2014) Corporate Mission: Much Ado about Nothing or Essential Strategic Step? International Journal of Arts and Sciences. pp. 170-182. ISSN 1943-6114
11. Marjanova Jovanov, Tamara (2014) Market orientation and business performance: through the prism of Macedonian SMEs. International REDETE Conference Proceedings: Researching economic development and entrepreneurship in transition economies, 3. ISSN 2233-1034
12. Marjanova Jovanov, Tamara (2013) Formal Marketing Planning in Small and Medium-Sized Enterprises vs. Large Companies and its Impact on Performance: The Case of Macedonia. Balkan Social Science Review, 1 (1).

- pp. 261-274. ISSN 1857- 8772
13. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco (2013) Примена на модели за утврдување на конкурентската позиција на претпријатијата на пазарот Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip. ISSN 1857- 7628
 14. Marjanova Jovanov, Tamara (2012) Comparative analysis of present marketing strategy: David vs. Goliath in confectionery industry. Conference Proceedings, Economic Development and Entrepreneurship in Transition Economies, 2 (2). pp. 400-408. ISSN 2233-1034
 15. Temjanovski, Riste and Marjanova Jovanov, Tamara (2012) Кризата – извор на претприемнички можности: адаптација на (маркетинг) стратегијата кон новите пазарни услови. Proceedings from International scientific conference: Faces of the crisis. pp. 565-577.
 16. Marjanova Jovanov, Tamara and Stojanovski, Mitre (2012) Раст на пазарот преку градење и предвидување на побарувачката: низ призмата на МСП. Conference proceedings, First International Conference for Business, Economy and Finance- ICBEF 2012, 1. pp. 213-227. ISSN 978-608-4504-88-7
 17. Marjanova Jovanov, Tamara and Stojanovski, Mitre (2012) Предизвици и решенија на промовирање на производи за широка потрошувачка од аспект на малите и средни претпријатија во РМ. Зборник на трудови, „Улогата на медиумите во промоцијата на производите и услугите“. ISSN 978-608-4691-01-3
 18. Marjanova Jovanov, Tamara and Temjanovski, Riste (2012) Медиумите наспроти претпријатијата - Улога во креирањето на промотивната порака и медиа планот. Зборник на трудови, „Улогата на медиумите во промовирањето на производите и услугите“. ISSN 978-608-4691-01-3
 19. Davcev, Ljupco and Marjanova Jovanov, Tamara (2012) Улогата и значењето на инвестициското банкарство во финансиската индустрија. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip. pp. 211-218. ISSN 1857- 7628
 20. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Stojanovski, Mitre (2012) Анализа на тековната состојба и идни трендови на пазарот на кондиторски производи. Yearbook, Faculty of Economics, 4 (4). pp. 135-144. ISSN 1857- 7628
 21. Davcev, Ljupco and Marjanova Jovanov, Tamara (2012) Разликите помеѓу инвестициското и комерцијалното банкарство. Yearbook, Faculty of Economics, 4 (4). pp. 161-171. ISSN 1857- 7628
 22. Davcev, Ljupco and Marjanova Jovanov, Tamara (2012) Соединувања и преземања (M & A) и улогата на инвестициските банки во овие процеси. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip, 4 (4). pp. 109-119. ISSN 1857- 7628
 23. Marjanova Jovanov, Tamara (2012) Marketing Research of the Chocolate Market in Macedonia. Marketing, 43 (1).

24. Marjanova Jovanov, Tamara (2012) Marketing and SMEs: Can an Organization of Any Size Use Marketing Plans? Conference of the International Journal of Arts & Sciences, 5 (3). pp. 169-173. ISSN 1943-6114
25. Marjanova Jovanov, Tamara and Stojanovski, Mitre (2012) Marketing knowledge and strategy for SMEs: Can they live without it? Thematic Collection of papers of international significance: "Reengineering and entrepreneurship under the contemporary conditions of enterprise business". pp. 131-143. ISSN 978-86-6125-065-1
26. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Temjanovski, Riste (2011) Формирање на цена во фазата на воведување од животниот циклус на производите. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip, 3 (1). pp. 165-175. ISSN 1857- 7628
27. Davcev, Ljupco and Cabuleva, Kostadinka and Marjanova Jovanov, Tamara (2011) Characteristics of Portfolio Under Risk. Conference Proceedings, Economocs and Management in the 21st Century - Solutions for Sustainability and Growth. ISSN 978-954-23-0679-5
28. Marjanova Jovanov, Tamara and Conevska, Biljana (2011) Comparative analysis of factors from marketing and legal perspective and policies that affect SMEs in Macedonia and EU. Conference proceedings, economic development and entrepreneurship in transition economies: A Review of Current Policy Approaches. pp. 477-490. ISSN 2233-1034
29. Marjanova Jovanov, Tamara (2011) Creating a competitive marketing strategy for B2C businesses through market research: analysis of the chocolate market in Macedonia. Conference Proceedings, 19th Annual Conference Marketing and Business Strategies for Central&Eastern Europe.
30. Cabuleva, Kostadinka and Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco (2011) Export and GDP - the case of Macedonia. Conference Proceedings, Economocs and management in the 21st Century - Solutions for Sustainability and Growth. ISSN 978-954-23-0679-5
31. Sofijanov, Elenica and Marjanova Jovanov, Tamara and Kletnikoski, Petar (2011) Marketing strategy - a strong base for tourism growth and development: A Case study analysis – Republic of Macedonia. Collections of Papers, The Second International Scientific Congress - Biennale: The influence of tourism on economic development. pp. 682-691.
32. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Cabuleva, Kostadinka and Mllanov, Dusan (2011) Marketing strategy – foundation for SMEs development on Macedonian consumer market of confectionery products. Conference Proceedings, Economocs and management in the 21st Century - Solutions for Sustainability and Growth. ISSN 978-954-23-0679-5
33. Marjanova Jovanov, Tamara (2011) Understanding the influence of international economics and promoting the developing countries as the new "Robin Hood" of FDI - an international marketing perspective. International Student Conference (ISCON 2011), 1.
34. Marjanova Jovanov, Tamara (2010) Пазарна ориентација и маркетинг

стратегија – основни бизнис чекори за обновување на силната врска со потрошувачите. Conference Proceedings, International Conference on The Economy and Business in Post - Recession.

35. Marjanova Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica and Dimovska, Violeta and Ivanova, Violeta (2010) Преку интегрирани маркетинг комуникации до подобро пазарно позиционирање на македонското вино. Годишен зборник 2010, 10. pp. 103-119. ISSN 1409-987X
36. Marjanova Jovanov, Tamara (2010) Значење на истражувањето на пазарот за креирање на ефективни стратегии на работење. Yearbook, 2010, 2 (1). pp. 165-174. ISSN 1857- 7628
37. Marjanova Jovanov, Tamara (2010) Analysis of the “Human Factor” as an Information Threat to Trade Secrets and Counteractions – Spying is in! Securitatea Informațională 2010. pp. 37-40.
38. Marjanova Jovanov, Tamara (2009) Analysis of information threats and counteractions in consumer oriented organizations (separating the best from the rest. Securitatea Informațională 2009 Conferință Internațională (Ediția a VI-a), VI. pp. 31-34. ISSN 978-9975-75-459-0
39. Cabuleva, Kostadinka and Miceski, Trajko and Marjanova Jovanov, Tamara (2009) Корелациска зависност меѓу живородени деца и склучени бракови и живородени деца и разведени бракови во Република Македонија. Годишен зборник 2009-Економски факултет, 1. pp. 150-161.
40. Marjanova Jovanov, Tamara and Cabuleva, Kostadinka and Miceski, Trajko (2009) Корелациска зависност меѓу наталитетот и живородени деца и наталитетот и вкупно починати лица во Република Македонија. Годишен зборник 2009, 1. pp. 230-240.

Учество во научноистражувачки проекти:

Наслов на проектот	Период	Финансиран од:	Улога во проектот (главен истражувач или учесник)
<i>Проект за бесплатни обуки за теоретски и практични знаења и вештини на претприемачи од областа на финансиите, менаџментот и маркетингот.</i>	2013-2014	Општина Штип и Економски факултет	Раководител/ Учесник
<i>Проект за обуки за теоретски и практични знаења и вештини на претприемачи од областа на менаџментот, маркетингот и финансиите „Сега, но како!?”.</i>	2014	Општина Штип и Економски факултет	Раководител/ Учесник
<i>Јакнење на деловните капацитети на жените</i>	2015-2016	Економски факултет, УГД	Учесник / истражувач

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

<i>претприемачи во Република Македонија, како земја во развој / Strengthening (of) the capacity of women entrepreneurs in Republic of Macedonia, as a developing country.</i>			
<i>Економски раст и развој: тековни состојби, политики и стратегии.</i>	2016	Центар за развој на источен плански регион, Општина Штип и Делчево	Учесник / предавач

Задолженија во предлог-проектот со временска рамка (за време на целиот период на траење на проектот):

1. Да учествува во креирање на истражувачки дизајн, избор на методологија на истражување, собирање, анализа и интерпретација на податоците.
2. Да ги обучува и следи младите истражувачи за статистичката обработка на податоците во текот на проектот.
3. Да учествува во пишување на научни трудови и нивно објавување во научни списанија и научни манифестации.
4. Да подготвува извештаи од проектот.

Виш истражувач: (приложете посебен формулар за секој истражувач вклучен во проектот)

Име и презиме	Јелена Будак
Титула	Д-р специјалист
Позиција	Виш истражувач
Адреса	Економски институт - Загреб Trg J. F. Kennedyja 7, 10000 Zagreb, Croatia
Тел / Факс:	+385 1 2362 228/ +385 1 2223 165
e-mail	jbudak@eizg.hr

Кратка биографија:

Јелена Будак е виш научен соработник во Одделот за иновации, бизнис економија и бизнис секторот на Институтот за економија, Загреб. Полиња на нејзиниот интерес се реформите во јавната администрација и политики во јавниот сектор, институции и применета институционална анализа во различни сектори, на пример, во соработка на науката и индустријата, за локалниот развој, јавни набавки, претприемништво и бизнис климата, корупцијата и економија на тутунот, а специјалната област на нејзиниот истражувачки интерес се и студии за ставовите и однесувањето врз основа на анкети. Таа водеше меѓународни проекти за анкети на изложеност на хрватскиот бизнис секторот на корупцијата и криминалот и искуството на хрватските граѓани со

корупцијата и учествувала во повеќе од 50 научно-истражувачки проекти во Економскиот институт во Загреб. Таа објавува трудови во списанија со импакт фактор и делува како рецензент за голем број на научни публикации во Хрватска и во странство. Во моментов, таа го води проектот за безбедност на приватноста на корисниците на интернет во Хрватска, финансиран од Фондацијата за хрватска наука. Таа е член на Здружението за компаративни економски студии (ACES) и Европската Регионална асоцијација за наука (ERSA).

Трудови објавени во последните 5 години во стручни списанија кои се наоѓаат на меѓународно признатата листа СЦИ (SCI - Science citation index), со назначен импакт фактор за секој труд:

1. Rajh, E., Budak, J., Anić, I.D. (2016) Hofstede's culture value survey in Croatia: Examining regional differences. *Društvena istraživanja, Journal for General Social Issues* 25(3), 309-327. (2015 Impact Factor 0.177)
2. Anić, I.D. Rajh, E., Budak, J. (2016) New information economy in post-transition countries: an economic approach to privacy concern. *Transformations in Business & Economics*. 15(2), 165-178. (2015 Impact Factor 0.462)
3. Budak, J., Vizek, M. (2015) The corruption mark-up: Is corruption cost incorporated in the prices of goods and services in emerging and developed countries? *Post-Communist Economies*, 27(2), 247-255. (2015 Impact Factor 0.548)
4. Goel, R.K., Budak, J., Rajh, E. (2015) Private Sector Bribery and Effectiveness of Anti-Corruption Policies, *Applied Economics Letters*, 22(10), 759-766. (2015 Impact Factor 0.378)
5. Budak, J., Rajh, E. Anić, I.D. (2015), Privacy concern in Western Balkan countries: Developing a typology of citizens, *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*. 17(1), 29-48. (2015 Impact Factor 0.314)
6. Budak, J., Rajh, E. (2014), Corruption as an obstacle for doing business in Western Balkans: a business sector perspective, *International Small Business Journal*, 32(2), 140-157. (2014 Impact Factor 0.8)
7. Švaljek, S., Budak, J. (2014), The structure of public spending on drug policy in Croatia: what are the priorities? *Društvena istraživanja: Journal for General Social Issues*, 23(3), 407-425. (2014 Impact Factor 0.101)
8. Budak, J., Anić, I.D., Rajh, E. (2013), Public attitudes towards privacy and surveillance in Croatia. *Innovation – The European Journal of Social Science Research*, 26(1-2), 100-118. (2013 Impact Factor 0.24).
9. Budak, J., Rajh, E. (2012), Corruption Survey in Croatia: Survey Confidentiality and Trust in Institutions, *Društvena istraživanja: Journal for General Social Issues*, 21(2), 291-313. (2012 Impact Factor 0.189)

Full bibliography available at <http://bib.irb.hr/lista-radova?autor=241770>

Учество во научноистражувачки проекти:

Наслов на проектот	Период	Финансиран од:	Улога во проектот (главен истражувач или учесник)
Connection between electronic payment and supression of	10/2016-02/2017	Комunikacijski laboratorij	Раководител

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

grey economy in Croatia			
Extended model of online privacy concern	07/2014-11/2017	Croatian Science Foundation	Раководител
Determinants of business climate in Croatia - cultural values and citizens' attitudes	04/2014-06/2015	Club EIZ	Учесник / истражувач
Assessment of Corruption and Crime affecting the Business Sector in the Western Balkans 2012 2013- Survey on security and crime against businesses in Croatia.	06/2012-06/2013	UNODC	Раководител
Public attitudes towards surveillance and privacy in Western Balkans	03/2011-10/2012	EIZ	Раководител
Public administration reform in Croatia	03/2011-10/2011	Friedrich Ebert Stiftung	Раководител
Household survey on experience of corruption and other forms of crime in Western Balkans-2010 Survey on use of public services and public integrity in Croatia	04/2010-04/2011	UNODC	Раководител

Задолженија во предлог-проектот со временска рамка(за време на целиот период на траење на проектот):

1. Да учествува во креирање на истражувачки дизајн, избор на методологија на истражување, собирање, анализа и интерпретација на податоците.
2. Да следи статистичката обработка на податоците во текот на проектот.
3. Да учествува во пишување на научни трудови и нивно објавување во научни списанија и научни манифестации.
4. Да подготвува извештаи од проектот.

Виш истражувач: (приложете посебен формулар за секој истражувач вклучен во проектот)

Име и презиме	Едо Рајх
Титула	Д-р специјалист
Позиција	Виш истражувач
Адреса	Економски институт - Загреб Trg J. F. Kennedyja 7, 10000 Zagreb, Croatia
Тел / Факс:	+385 1 2362 298/ +385 1 2223 165
e-mail	erajh@eizg.hr

Кратка биографија:

Едо Rajh е виш научен соработник во Одделот за иновации, бизнис економија и бизнис секторот на Институтот за економија, Загреб. Неговите области на истражување се однесувањето на потрошувачите, претприемачки однесување и методика на истражување. Тој учествуваше како истражувач во бројни истражувачки проекти кои вклучуваат методологијана истражување и разни теми за однесувањето. Во моментов тој работи на проект за безбедност на приватноста на корисниците на интернет во Хрватска, финансиран од Фондацијата за хрватска наука. Објавува трудови во меѓународни списанија кои се индексирани во базата на податоци за општествени науки и се со импакт фактор. Тој е член на Академијата на маркетинг и Друштвото за наука и истражување на потрошувачите.

Трудови објавени во последните 5 години во стручни списанија кои се наоѓаат на меѓународно признатата листа СЦИ (SCI - Science citation index), со назначен импакт фактор за секој труд:

1. Sinčić Ćorić, D., Anić, I.D., Piri Rajh, S., Rajh, E., Kurnoga, N. (2017) Organizational Buying Decision Approaches in the Manufacturing Industry: Developing Measures and Typology, *Journal of Business & Industrial Marketing*, forthcoming (2015 Impact Factor 0.973)
2. Rajh, E., Budak, J., Anić, I.D. (2016) Hofstede's culture value survey in Croatia: Examining regional differences. *Društvena istraživanja, Journal for General Social Issues* 25(3), 309-327. (2015 Impact Factor 0.177)
3. Anić, I.D., Ciunova-Shuleska, A., Piri Rajh, S., Rajh, E., Bevanda, A. (2016) Differences in consumer decision-making styles among selected South-East European countries, *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*. 29(1), 665-681. (2015 Impact Factor 0.466)
4. Božić, Lj., Rajh, E. (2016) The factors constraining innovation performance of SMEs in Croatia, *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*. 29(1), 314-324. (2015 Impact Factor 0.466)
5. Anić, I.D. Rajh, E., Budak, J. (2016) New information economy in post-transition countries: an economic approach to privacy concern. *Transformations in Business & Economics*. 15(2), 165-178. (2015 Impact Factor 0.462)
6. Goel, R.K., Budak, J., Rajh, E. (2015) Private Sector Bribery and Effectiveness of Anti-Corruption Policies, *Applied Economics Letters*, 22(10), 759-766. (2015 Impact Factor 0.378)
7. Anić, I.D., Rajh, E., Piri Rajh, S., Exploring Consumers' Food-Related Decision-Making Style Groups and their Shopping Behaviour. *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*. 28(1), 63-74. (2015 Impact Factor 0.466)
8. Budak, J., Rajh, E., Anić, I.D. (2015), Privacy concern in Western Balkan countries: Developing a typology of citizens, *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*. 17(1), 29-48. (2015 Impact Factor 0.314)
9. Anić, I.D., Piri Rajh, S., Rajh, E. (2014) Antecedents of food-related consumer decision-making styles, *British Food Journal*, 116(3), 431-450. (2014 Impact Factor 0.772)
10. Budak, J., Rajh, E. (2014), Corruption as an obstacle for doing business in Western Balkans: a business sector perspective, *International Small Business Journal*, 32(2), 140-157. (2014 Impact Factor 0.8)
11. Budak, J., Anić, I.D., Rajh, E. (2013), Public attitudes towards privacy and

- surveillance in Croatia. *Innovation – The European Journal of Social Science Research*, 26(1-2), 100-118. (2013 Impact Factor 0.24).
12. Budak, J., Rajh, E. (2012), Corruption Survey in Croatia: Survey Confidentiality and Trust in Institutions, *Društvena istraživanja: Journal for General Social Issues*, 21(2), 291-313. (2012 Impact Factor 0.189)

Full bibliography available at <http://bib.irb.hr/lista-radova?autor=241781>

Учество во научноистражувачки проекти:

Наслов на проектот	Период	Финансиран од:	Улога во проектот (главен истражувач или учесник)
Extended model of online privacy concern	07/2014-11/2017	Croatian Science Foundation	researcher
Development of methodology for measuring buying decision making styles of organizational buyers	02/2014-12/2014	University of Zagreb	researcher
Determinants of business climate in Croatia - cultural values and citizens' attitudes	04/2014-06/2015	Club EIZ	principal researcher
Assessment of Corruption and Crime affecting the Business Sector in the Western Balkans 2012 2013- Survey on security and crime against businesses in Croatia.	06/2012-06/2013	UNODC	researcher
Public attitudes towards surveillance and privacy in Western Balkans	03/2011-10/2012	EIZ	researcher
Household survey on experience of corruption and other forms of crime in Western Balkans-2010 Survey on use of public services and public integrity in Croatia	04/2010-04/2011	UNODC	researcher

Задолженија во предлог-проектот со временска рамка(за време на целиот период на траење на проектот):

1. Да учествува во креирање на истражувачки дизајн, избор на методологија на истражување, собирање, анализа и интерпретација на податоците.
2. Да следи статистичката обработка на податоците во текот на проектот.
3. Да учествува во пишување на научни трудови и нивно објавување во научни списанија и научни манифестации.

4. Да подготвува извештаи од проектот.

Lead researcher, employee at UGD: (use separate sheets for each participant)

Name Surname	Ljupco Davcev
Title	PhD in banking and finance
Position	Assistant professor
Address	University Goce Delcev, Faculty of Economics
Tel./Fax.	00389 32 550 327
e-mail	ljupco.davcev@ugd.edu.mk

Short biography:

Date of birth 10.05.1985 Stip, R. Macedonia

Education:

2008 – 2011

University "Ss. Cyril and Methodius"- Institute of Economics, Skopje, R. Macedonia

Doctorate degree on "Investment banking and portfolio investments-development perspectives in RM"

Doctor of Economic Sciences, banking and finance area

2007 – 2008

American College of Thessaloniki, The Anatolia School of Business, Division of Anatolia College - Thessaloniki, Greece

Postgraduate Diploma in finance and banking

MAEconomics, banking and finance area

2003 - 2007

American College of Thessaloniki (ACT), Division of Anatolia College Thessaloniki, Greece

Undergraduate degree in finance and international business

Bachelor of Economics/department-finance and international economics

Working experience:

October 2014-ongoing

University "Goce Delchev" -Stip, Faculty of Economics, Stip, R. Macedonia

Department- Finance

Assistant Professor

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

October 2012-October 2014

University "Goce Delchev" -Stip, Faculty of Economics, Stip, R. Macedonia
Department- Finance
assistant

October 2009 – October 2012

University "Goce Delchev" -Stip, Faculty of Economics, Stip, R. Macedonia
Department- Finance
juniorassistant

January 2008 – October 2009

Company: Multikrem –Stip, Macedonia
Financial manager

Otheractivities:

Participationinthe organization ofthe firstInternational ConferenceofFaculty of Economics-Stip;

Participationinpreparing studentsfor the competitionofIdeas"Entrepreneurial weekend", organized by theGovernment of Macedonia

Initiatorand organizer of theprojectfor free training intheoreticalandpracticalknowledgeandskills ofentrepreneursin areas finance, management andmarketing, organizedby theFaculty of Economics,University"Goce Delchev" andthe Municipality ofStip.

Foreignlanguages andComputing:

- English,Greek,Serbian, Bulgarian
- Ms Office: Word, Excel, PowerPoint, Visio, Microsoft Outlook
- Business in a Box -a softwareprogram for makingbusinessplans
- SPSS -a software programforanalysisofstatisticaldataforsocialsciences
- Internet

Papers published in the last 5 years in professional journals that are internationally recognized (SCI - Science citation index), indicating the impact factor for each paper:

1. Davcev, Ljupco and Hourvouliades, Nikolas (2016) *Impact of interest rate and inflation on GDP in Bulgaria, Romania and FYROM*.Challenges of Europe-Growth,Competitiveness and Inequality. pp. 19-39. ISSN 1849-2541
2. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Boeva, Bogdanka (2016) *Marketing Strategy and Financial Performance: The Case of Chocolate Industry in Macedonia*. Journal of Economics, 1 (1). ISSN 1857-9973

3. Nakevska, Aleksandra and Davcev, Ljupco (2015) *Lending conditions during the global economic crisis*. Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 11 (1). pp. 262-267. ISSN 1857-923X
4. Davcev, Ljupco and Nikolovska Vrateovska, Dance (2015) *Влијанието на финансиските институции врз економскиот раст и финансиската стабилност*. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip, VII (1). pp. 57-67. ISSN 1857- 7628
5. Marjanova Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica and Davcev, Ljupco and Temjanovski, Riste (2015) *Entrepreneurial Competition Orientation and Profitability: The Case of a Developing Economy*. **Procedia - Social and Behavioral Sciences, 207. Elsevier, Scopus, SCImago Journal Rank 0.156; pp. 652-661. ISSN 1877-0428**
6. Marjanova Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica and Davcev, Ljupco and Temjanovski, Riste (2015) *Inter-functional coordination and entrepreneurial firms' financial performance: a developing economy*. Economic development and entrepreneurship in transition economies: Assessment of the last 25 years, going beyond the `transition`, 4 (4). pp. 844-854. ISSN 978-99938-46-54-3
7. Sofijanov, Elenica and Marjanova Jovanov, Tamara and Andronikov, Darko and Janevski, Aco and Davcev, Ljupco (2015) *Managing change through management development process*. XX Savetovanje o biotehnologiji, 1. pp. 479-485.
8. Marjanova Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica and Davcev, Ljupco and Gjoreski, Gjoko (2015) *Анализа на степенот на ориентација кон потрошувачите во МСП во Р. Македонија*. Marketing, 1 (2). pp. 49-56. ISSN 1857-9795
9. Sofijanov, Elenica and Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco (2014) *Basic professional education and permanent improvement – career development paths*. International Journal "Knowledge", 4 (5). pp. 98-102. ISSN 978-608-65653-8-1
10. Davcev, Ljupco and Fotov, Risto and Sofijanov, Elenica and Marjanova Jovanov, Tamara (2014) *E-commerce vs. e-banking - similarities and differences*. International Journal "Knowledge", 7. pp. 143-148. ISSN 978-608-65653-7-4
11. Davcev, Ljupco and Fotov, Risto and Marjanova Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica (2014) *The impact of mobile technologies on e-banking*. International Journal "Knowledge", 4 (5). pp. 256-261. ISSN 978-608-65653-8-1
12. Davcev, Ljupco and Fotov, Risto and Marjanova Jovanov, Tamara (2014) *Бизнис интелигенција-историски развој и перспективи*. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip, 6 (6). pp. 65-77. ISSN 1857- 7628
13. Marjanova Jovanov, Tamara and Fotov, Risto and Davcev, Ljupco (2014) *Значење и примена на пазарна ориентација во работењето на МСП*. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip, 6 (6). pp. 87-99. ISSN 1857- 7628
14. Davcev, Ljupco and Fotov, Risto and Sofijanov, Elenica and Marjanova Jovanov, Tamara (2014) *E-комерција наспроти е-банкарството – сличности и разлики*. Journal of Process Management - New Technologies - Special Edition, 7. pp. 137-143. ISSN 2334-735X
15. Sofijanov, Elenica and Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev,

- Ljupco (2014) Basic professional education and permanent improvement – career development paths. Journal of Process Management – New Technologies, International - Special Edition, 4. pp. 97-100. ISSN 2334-7449
16. Hourvoulides, Nikolas and Davcev, Ljupco (2014) Banking concentration and developments in FYROM: A country in transition. Cogent Economics & Finance. ISSN 2332-2039
17. Madzova, Violeta and Sajnoski, Krste and Davcev, Ljupco (2014) The process of de-Euroisation in the Macedonian banking sector in the period of sovereign debt crisis. Science & Technologies, 4 (7). pp. 116-121. ISSN 1314-4111
18. Hourvoulides, Nikolas and Davcev, Ljupco (2014) The influence of foreign investments on employment and economic growth in FYROM. International Redete Conference Proceedings: Researching economic development and entrepreneurship in transition economies. ISSN 2233-1034
19. Davcev, Ljupco and Hourvoulides, Nikolas (2014) The structure of GDP as an indicator for economic development: a note on the economy of FYROM. International Journal of Research in Business Management, 2 (2). pp. 33-42. ISSN 2347-4572
20. Sajnoski, Krste and Paceskoski, Vlatko and Davcev, Ljupco (2013) The global economic integration has no prospects without global currency. The Future of Integration, the Future of the European Union. pp. 171-181. ISSN 978-954-23-0867-6
21. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco (2013) Примена на модели за утврдување на конкурентската позиција на претпријатијата на пазарот. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip, 5 (5). pp. 165-172. ISSN 1857- 7628
22. Davcev, Ljupco and Hourvoulides, Nikolas (2013) Banking Concentration in FYROM: Evidence from a Country in Transition. Procedia Economics and Finance, 5. pp. 222-230. ISSN 2212-5671
23. Madzova, Violeta and Sajnoski, Krste and Davcev, Ljupco (2013) E-Government as an Efficient Tool towards Good Governance (Trends and Comparative Analysis throughout Worldwide Regions and within West Balkan Countries). Balkan Social Science Review. ISSN 1857- 8772
24. Davcev, Ljupco and Hourvoulides, Nikolas (2013) The Influence of the Greek Economic Crisis on FYROM Exports. Business & Financial Affairs, 3 (1). ISSN 2167-0234
25. Paceskoski, Vlatko and Bezovski, Zlatko and Davcev, Ljupco (2012) Globalization, growth, and poverty. Conference Proceedings-1st International Conference South-East European Countries toward European Integration 20th October 2012 Elbasan – Albania. pp. 28-30. ISSN 2221-5956
26. Bezovski, Zlatko and Davcev, Ljupco and Paceskoski, Vlatko (2012) Traffic sources for travel related web sites in Albania. Conference Proceedings-1st International Conference South-East European Countries toward European Integration 20th October 2012 Elbasan – Albania. pp. 199-206. ISSN 2221-5956
27. Davcev, Ljupco and Paceskoski, Vlatko and Bezovski, Zlatko (2012) The role of operational risk in the riskmanagement function. Conference Proceedings-1st International Conference South-East European Countries towards European Integration 20th October 2012 Elbasan – Albania. pp. 419-424. ISSN 2221-5956

28. Davcev, Ljupco and Paceskoski, Vlatko and Bezovski, Zlatko (2012) *The role of operational risk in the risk management function*. Conference Proceedings-1st International Conference South-East European Countries towards European Integration 20th October 2012 Elbasan, Albania. pp. 419-424.
29. Davcev, Ljupco (2012) *Managing with the business performances through application of business intelligence*. Conference proceedings, First International Conference for Business, Economy and Finance- ICBEF 2012. pp. 152-160. ISSN 978-608-4504-88-7
30. Madzova, Violeta and Davcev, Ljupco (2012) *The aspects and activities of international banking*. Conference Proceedings-First International Conference on Business, Economics and Finance 2012. pp. 493-500. ISSN 1857-8373
31. Davcev, Ljupco and Kulakov, Andrea (2012) *The impact of the information technology on the business sector development*. ICEIRD 2012 Proceedings. pp. 194-199. ISSN 978-954-07-3346-3
32. Davcev, Ljupco and Ljubotenska, Ana (2012) *The structure of GDP-indicator for economic model for development of Macedonian economy*. ICEIRD 2012 Proceedings. pp. 186-194. ISSN 978-954-07-3346-3
33. Davcev, Ljupco (2012) *The Importance of Operational Risk*. International conference: "Trends and Challenges in the Economic Development", 10-11 May 2012. pp. 343-352. ISSN 978-954-21-0603-6
34. Davcev, Ljupco and Marjanova Jovanov, Tamara (2012) *Улогата и значењето на инвестициското банкарство во финансиската индустрија*. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip. pp. 211-218. ISSN 1857- 7628
35. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Stojanovski, Mitre (2012) *Анализа на тековната состојба и идни трендови на пазарот на кондиторски производи*. Yearbook, Faculty of Economics, 4 (4). pp. 135-144. ISSN 1857- 7628
36. Davcev, Ljupco and Marjanova Jovanov, Tamara (2012) *Разликите помеѓу инвестициското и комерцијалното банкарство*. Yearbook, Faculty of Economics, 4 (4). pp. 161-171. ISSN 1857- 7628
37. Davcev, Ljupco and Marjanova Jovanov, Tamara (2012) *Соединувања и преземања (M & A) и улогата на инвестициските банки во овие процеси*. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip, 4 (4). pp. 109-119. ISSN 1857- 7628
38. Davcev, Ljupco (2011) *The Role and Importance of Investment Banking in the Financial Industry and Innovation*. ICEIRD 2011 Proceedings. pp. 237-241. ISSN 978-608-65144-2-6
39. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Temjanovski, Riste (2011) *Формирање на цена на производ во фазата на воведување од животниот циклус*. Годишен зборник 2011, 3. pp. 165-179. ISSN 1857- 7628
40. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Temjanovski, Riste (2011) *Формирање на цена во фазата на воведување од животниот циклус на производитите*. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip, 3 (1). pp. 165-175. ISSN 1857- 7628
41. Davcev, Ljupco and Cabuleva, Kostadinka and Marjanova Jovanov, Tamara (2011) *Characteristics of Portfolio Under Risk*. Conference Proceedings, Economics and Management in the 21st Century - Solutions for Sustainability and Growth. ISSN 978-954-23-0679-5

42. Cabuleva, Kostadinka and Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco (2011) Export and GDP - the case of Macedonia. Conference Proceedings, Economics and management in the 21st Century - Solutions for Sustainability and Growth. ISSN 978-954-23-0679-5
43. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Cabuleva, Kostadinka and Mllanov, Dusan (2011) Marketing strategy – foundation for SMEs development on Macedonian consumer market of confectionery products. Conference Proceedings, Economics and management in the 21st Century - Solutions for Sustainability and Growth. ISSN 978-954-23-0679-5
44. Davcev, Ljupco (2010) Hidden shocks from the economic crisis in Macedonia during 2010. Acta Technica Corviniensis, 3 (4). pp. 51-56. ISSN 2067-3809
45. Davcev, Ljupco (2010) Economic trends in FYROM during and after the economic crisis. ICBE 2010 Proceedings. pp. 166-173.
46. Davcev, Ljupco (2010) Strategies of Distribution Channels. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip. ISSN 1857- 7628
47. Davcev, Ljupco and Hourvouladias, Nikolas (2009) Profitability Parameters in the Banking System of Macedonia (FYROM). Proceedings: International Conference on Applied Economics 2009. pp. 133-141. ISSN 1791 – 9347
48. Davcev, Ljupco (2009) Managing security in an e-business environment. Securitatea Informațională 2009 Conferință Internațională, 6. ISSN 978-9975-75-459-0
49. Davcev, Ljupco (2009) Estimating and Managing Country Risk. Годишен зборник 2009, Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, 1. pp. 220-229. ISSN 13-978-608-4504-04-7
50. Davcev, Ljupco (2009) Improving the business climate for SME from the food industry. ICEIRD 2009 Proceedings. pp. 37-44. ISSN 978-954-07-3346-3
51. Rajh, Edo and Budak, Jelena and Ateljevic, Jovo and Davcev, Ljupco and Marjanova Jovanov, Tamara and Ognjenovic, Kosovka (2016) Redete 2016: Entrepreneurial Intentions in Selected South - East European Countries. In: Researching Entrepreneurship and Economic Development 2016, Oct 2016, Belgrade, Serbia. (Unpublished)
52. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco (2016) BREXIT - what happened. In: Euro-Asia Forum in Politics, Economics and Business (EAFPEB), 21-22 July 2016 , Belgrade, Serbia. (Unpublished)
53. Sofijanov, Elenica and Marjanova Jovanov, Tamara and Andronikov, Darko and Davcev, Ljupco and Janevski, Aco (2016) Management system of personality corelated with organizational behavior. In: The teacher of the future - Ninth International Scientific Conference, 17-19 June 2016, Durres, Republic of Albania.
54. Sofijanov, Elenica and Marjanova Jovanov, Tamara and Andronikov, Darko and Davcev, Ljupco and Janevski, Aco (2016) Differentiation and integration in building of organizational structure. In: The teacher of the future - Ninth International Scientific Conference, 17-19 June 2016, Durres, Republic of Albania.
55. Davcev, Ljupco and Marjanova Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica (2016) The cardinal business sins of domestic companies in a transitional economy. In: 19th EBES Conference - Istanbul, May 26-28 2016, Istanbul, Turkey. (In Press)
56. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco (2015) Влијанието на владините субвенции за странските директни инвестиции, наспроти нивниот ефект врз економскиот раст. In: Ефектот на странските

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

- директни инвестиции во технолошко индустриските развојни зони врз македонската економија, 03 Dec 2015, Stip, Macedonia. (Unpublished)
57. Marjanova Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica and Davcev, Ljupco and Temjanovski, Riste (2015) Impact of integrated communication on entrepreneurial companies' financial performance: a developing economy. In: 16th EBES Conference, May 2015, Istanbul, Turkey. (In Press)
58. Madzova, Violeta and Davcev, Ljupco (2013) Рејтинг агенциите и потребата од регулаторна интервенција. In: Трета меѓународна научна конференција - Промените во глобалното општество, 6-7 June 2013, Скопје, Р.Македонија.
59. Madzova, Violeta and Davcev, Ljupco (2013) The financial globalization: opportunities and challenges in the period of financial crises. In: Трета меѓународна научна конференција „Промените во глобалното општество“, 6-7 June 2013, Скопје.
60. Davcev, Ljupco and Hourvouladias, Nikolas (2013) Banking concentration and developments in FYROM: A country in transition. In: ISIS 2013 - Greece International Multidisciplinary Academic Conference, June, 2013, Thessaloniki, Greece.
61. Madzova, Violeta and Sajnoski, Krste and Davcev, Ljupco (2013) Monetary and fiscal policy in the process of global integration. In: The future of integration the future of European Union, 17 May 2013, Svishtov, Bulgaria.
62. Madzova, Violeta and Davcev, Ljupco and Paceskoski, Vlatko (2013) The impact of cross border cooperation on sustainable development of the bordering areas (case study of Republic of Macedonia). In: Jubilee International Scientific Conference: The future of integration, the future of EU, Svishtov, Bulgaria.
63. Madzova, Violeta and Davcev, Ljupco (2013) Улогата на монетарната политика во време на економска криза. In: Меѓународен дијалог Исток - Запад, 20-21 Apr 2013, Свети Николе, Македонија.
64. Madzova, Violeta and Davcev, Ljupco (2013) Влијанието на финансиската глобализација врз економскиот раст. In: Меѓународен дијалог Исток -Запад, 20-21 Apr 2013, Свети Николе, Македонија.

Participation in research projects:

Project title	Period	Financed	Role (organizer and researcher)
Project for free training in theoretical and practical knowledge and skills of entrepreneurs in finance, management and marketing.	2013-2014	Council of Shtip and Faculty od Economics	Organizer and researcher
Project for training in practical and theoretical knowledge of entrepreneurs in the area of management, marketing and finance: Now, but how?	2013-2014	Council of Shtip and Faculty od Economics	Organizer and researcher
<i>Strengthening (of) the capacity of women entrepreneurs in</i>	2015-2016	Faculty od Economics, UGD	Researcher

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Republic of Macedonia, as a developing country.

Tasks to be conducted in the frame of the project proposal (timetable) during the two years:

1. To participate in the creation of research design, selection of research methodology, collection, analysis and interpretation of data.
2. To monitor for statistical data processing throughout the project.
3. To participate in writing scientific papers and publish them in scientific journals and scientific events.
4. To prepare the project reports.

Senior researcher: (use separate sheets for each participant)

Name Surname	Tamara Jovanov Marjanova
Title	PhD in marketing
Position	Assiatnt professor
Address	Univesity Goce Delcev, Faculty of Economics
Tel./Fax.	00389 32 550 329
e-mail	tamara.jovanov@ugd.edu.mk

Biography:

Assistant professor Tamara Jovanov Marjanova was born on 15.08.1984 in Stip. She Graduated in 2008 at the Department of Marketing, Faculty of Economics, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, and was awarded as one of the 20 best students of her generation. In 2009 she acquired the higher education qualification - Master of Economics in the field of Marketing and attained her doctoral degree in Marketing in 2013 at the Faculty of Economics, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje.

Since the graduation she has worked as marketer in the private sector as market analyst for a regional TV station, marketing manager and brand developer for a shoe production company. In 2008 she began working at the Faculty of Economics in Stip at the University GoceDelcev - Stip, as a junior assistant on group of subjects in marketing.

She was promoted in Teaching Assistant of Marketing in 2013, and in 2014 she was elected Assistant Professor in Marketing, and has worked since as a lecturer on the subjects: Principles of Marketing, Marketing Management, Marketing Pricing Policy, International Marketing, Marketing Research, Marketing and Entrepreneurship.

Her academic and research skills are best presented through her publications: several books (Marketing: Research, Strategy and Planning - Script (2014); Marketing: Research, Strategy and Planning - Practicum (2014); Legal, financial and marketing aspects of the business – Practicum (2014), Business communication (2013)), over 50 articles, including scientific papers, chapters, book reviews, research studies and essays.

Tamara Jovanov Marjanova works as a co-author with prominent professors and academics. She has participated in numerous international conferences in the

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

country and abroad, and in several projects at national level.

She continuously attends courses and seminars, and also does study visits as a lecturer in marketing (University Jaume I, Castello, Spain (2015); Faculty of Economics at University of Banja Luka (2016)).

Additionally, she holds courses and training for the business community and pro-bono workshops for unemployed young people. Some of the important trainings are for Phoenix Group, one of the leading distributors of pharmaceutical products in Europe.

Tamara Jovanov Marjanova is a co-owner of two small businesses, and works as a marketing consultant for several domestic entrepreneurial companies.

Education:

May 2011 - 2013

University "Ss. Cyril and Methodius"- Faculty of Economics, Skopje, R. Macedonia
Doctorate Degree in Marketing

Doctor of Economic Sciences, Marketing area

October 2008 - 2009

University "Ss. Cyril and Methodius"- Faculty of Economics, Skopje, R. Macedonia
Postgraduate Diploma in Marketing

MA Economics, Marketing area

October 2004 - 2008

University "Ss. Cyril and Methodius"- Faculty of Economics, Skopje, R. Macedonia
Undergraduate degree in Marketing

Bachelor of Economics/department–marketing

Working experience

October 2014-ongoing

University "Goce Delchev" -Stip, Faculty of Economics, Stip, R. Macedonia

Department- Management

Assistant Professor

2013-October 2014

University "Goce Delchev" -Stip, Faculty of Economics, Stip, R. Macedonia

Department- Management

assistant

December 2010 -2013

University "Goce Delchev" -Stip, Faculty of Economics, Stip, R. Macedonia

Department- Management

junior assistant

January 2010 -2016

TRDTV Star, Stip, R. Macedonia

Advertisement

Associate- Consultant

May 2009-2016

Ltd "Marevamar" Stip, R. Macedonia

Advertisement

Associate- Consultant

Market research, project development and business plans

December 2007 -December 2009

New Pension Fund AD, Skopje, R. Macedonia

Advertisement

Sales agent

Other activities:

Participation in organizing and the publication of the Annual Review of Faculty of Economics, UGD, as part of the Publishing Council (2009-2014)

Participation in the organization of the first International Conference of Faculty of Economics-Stip;

Participation in preparing students for the competition of Ideas "Entrepreneurial weekend", organized by the Government of Macedonia

Participation in the organization of activities and workshops at the Career Center within the Faculty of Economics-Stip and presenting them to the public in the local media;

Preparation and analysis of market research in the south-eastern parts of Macedonia for the University "Goce Delchev", in order to determine the number of potential students;

Participation in the preparation of presentation material for the Faculty of Economics-Stip for the educational fair presentation.

Foreign languages and Computing:

- English, German, Serbian, Bulgarian
- Ms Office: Word, Excel, Power Point, Visio, Microsoft Outlook
- Business in a Box - a software program for making business plans
- Marketing Plan pro - software program for the preparation of marketing plans
- SPSS - a software program for analysis of statistical data for social sciences
- Internet

Papers published in the last 5 years in professional journals that are

internationally recognized (SCI - Science citation index), indicating the impact factor for each paper:

1. Temjanovski, Riste and Marjanova Jovanov, Tamara (2016) Information Technology and Distribution Channels: Current Trends. Journal of Economics, 1 (1). ISSN 1857-8632
2. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Boeva, Bogdanka (2016) Marketing Strategy and Financial Performance: The Case of Chocolate Industry in Macedonia. Journal of Economics, 1 (1). ISSN 1857-9973
3. Marjanova Jovanov, Tamara and Temjanovski, Riste (2016) Decisions about design and selection of marketing channels. Macedonian International Journal of Marketing, 2 (4). pp. 37-44. ISSN 1857-9795
4. Temjanovski, Riste and Marjanova Jovanov, Tamara (2016) Distribution channels and optimizing competitiveness in business environment. Macedonian International Journal of Marketing, 2 (4). pp. 30-36. ISSN 1857-9795
5. Marjanova Jovanov, Tamara and Temjanovski, Riste and Ristevska - Jovanovska, Snezana (2016) Formal marketing planning and performance - the case of transitional economy. Business Challenges in the Changing Economic Landscape, 2 (1). pp. 277-292. ISSN 2364-5067
6. Temjanovski, Riste and Marjanova Jovanov, Tamara (2016) Information technology and distribution channels: emerging trends and customer satisfaction. Journal of Economics, 1 (1). pp. 1-8. ISSN 1857- 8632
7. Marjanova Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica and Davcev, Ljupco and Temjanovski, Riste (2015) Entrepreneurial Competition Orientation and Profitability: The Case of a Developing Economy. **Procedia - Social and Behavioral Sciences, 207. Elsevier, Scopus, SCImago Journal Rank 0.156;** pp. 652-661. ISSN 1877-0428
8. Marjanova Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica and Davcev, Ljupco and Temjanovski, Riste (2015) Inter-functional coordination and entrepreneurial firms' financial performance: a developing economy. Economic development and entrepreneurship in transition economies: Assessment of the last 25 years, going beyond the `transition`, 4 (4). pp. 844-854. ISSN 978-99938-46-54-3
9. Temjanovski, Riste and Marjanova Jovanov, Tamara (2015) Geographical Pattern of Cultural Values, Entrepreneurship and Economic Development. Journal of Earth Science and Engineering, 5 (4). pp. 262-269. ISSN 2159-581X
10. Marjanova Jovanov, Tamara and Fotov, Risto (2014) Corporate Mission: Much Ado about Nothing or Essential Strategic Step? International Journal of Arts and Sciences. pp. 170-182. ISSN 1943-6114
11. Marjanova Jovanov, Tamara (2014) Market orientation and business performance: through the prism of Macedonian SMEs. International REDETE Conference Proceedings: Researching economic development and entrepreneurship in transition economies, 3. ISSN 2233-1034
12. Marjanova Jovanov, Tamara (2013) Formal Marketing Planning in Small and Medium-Sized Enterprises vs. Large Companies and its Impact on Performance: The Case of Macedonia. Balkan Social Science Review, 1 (1). pp. 261-274. ISSN 1857- 8772

13. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco (2013) Примена на модели за утврдување на конкурентската позиција на претпријатијата на пазарот Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip. ISSN 1857- 7628
14. Marjanova Jovanov, Tamara (2012) Comparative analysis of present marketing strategy: David vs. Goliath in confectionery industry. Conference Proceedings, Economic Development and Entrepreneurship in Transition Economies, 2 (2). pp. 400-408. ISSN 2233-1034
15. Temjanovski, Riste and Marjanova Jovanov, Tamara (2012) Кризата – извор на претприемнички можности: адаптација на (маркетинг) стратегијата кон новите пазарни услови. Proceedings from International scientific conference: Faces of the crisis. pp. 565-577.
16. Marjanova Jovanov, Tamara and Stojanovski, Mitre (2012) Раст на пазарот преку градење и предвидување на побарувачката: низ призмата на МСП. Conference proceedings, First International Conference for Business, Economy and Finance- ICBEF 2012, 1. pp. 213-227. ISSN 978-608-4504-88-7
17. Marjanova Jovanov, Tamara and Stojanovski, Mitre (2012) Предизвици и решенија на промовирање на производи за широка потрошувачка од аспект на малите и средни претпријатија во РМ. Зборник на трудови, „Улогата на медиумите во промоцијата на производите и услугите“. ISSN 978-608-4691-01-3
18. Marjanova Jovanov, Tamara and Temjanovski, Riste (2012) Медиумите наспроти претпријатијата - Улога во креирањето на промотивната порака и медиа планот. Зборник на трудови, „Улогата на медиумите во промовирањето на производите и услугите“. ISSN 978-608-4691-01-3
19. Davcev, Ljupco and Marjanova Jovanov, Tamara (2012) Улогата и значењето на инвестициското банкарство во финансиската индустрија. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip. pp. 211-218. ISSN 1857- 7628
20. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Stojanovski, Mitre (2012) Анализа на тековната состојба и идни трендови на пазарот на кондиторски производи. Yearbook, Faculty of Economics, 4 (4). pp. 135-144. ISSN 1857- 7628
21. Davcev, Ljupco and Marjanova Jovanov, Tamara (2012) Разликите помеѓу инвестициското и комерцијалното банкарство. Yearbook, Faculty of Economics, 4 (4). pp. 161-171. ISSN 1857- 7628
22. Davcev, Ljupco and Marjanova Jovanov, Tamara (2012) Соединувања и преземања (M & A) и улогата на инвестициските банки во овие процеси. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip, 4 (4). pp. 109-119. ISSN 1857- 7628
23. Marjanova Jovanov, Tamara (2012) Marketing Research of the Chocolate Market in Macedonia. Marketing, 43 (1).
24. Marjanova Jovanov, Tamara (2012) Marketing and SMEs: Can an

- Organization of Any Size Use Marketing Plans? Conference of the International Journal of Arts & Sciences, 5 (3). pp. 169-173. ISSN 1943-6114
25. Marjanova Jovanov, Tamara and Stojanovski, Mitre (2012) Marketing knowledge and strategy for SMEs: Can they live without it? Thematic Collection of papers of international significance: "Reengineering and entrepreneurship under the contemporary conditions of enterprise business". pp. 131-143. ISSN 978-86-6125-065-1
26. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Temjanovski, Riste (2011) Формирање на цена во фазата на воведување од животниот циклус на производитите. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip, 3 (1). pp. 165-175. ISSN 1857- 7628
27. Davcev, Ljupco and Cabuleva, Kostadinka and Marjanova Jovanov, Tamara (2011) Characteristics of Portfolio Under Risk. Conference Proceedings, Economocs and Management in the 21st Century - Solutions for Sustainability and Growth. ISSN 978-954-23-0679-5
28. Marjanova Jovanov, Tamara and Conevska, Biljana (2011) Comparative analysis of factors from marketing and legal perspective and policies that affect SMEs in Macedonia and EU. Conference proceedings, economic development and entrepreneurship in transition economies: A Review of Current Policy Approaches. pp. 477-490. ISSN 2233-1034
29. Marjanova Jovanov, Tamara (2011) Creating a competitive marketing strategy for B2C businesses through market research: analysis of the chocolate market in Macedonia. Conference Proceedings, 19th Annual Conference Marketing and Business Strategies for Central&Eastern Europe.
30. Cabuleva, Kostadinka and Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco (2011) Export and GDP - the case of Macedonia. Conference Proceedings, Economocs and management in the 21st Century - Solutions for Sustainability and Growth. ISSN 978-954-23-0679-5
31. Sofijanov, Elenica and Marjanova Jovanov, Tamara and Kletnikoski, Petar (2011) Marketing strategy - a strong base for tourism growth and development: A Case study analysis – Republic of Macedonia. Collections of Papers, The Second International Scientific Congress - Biennale: The influence of tourism on economic development. pp. 682-691.
32. Marjanova Jovanov, Tamara and Davcev, Ljupco and Cabuleva, Kostadinka and Mllanov, Dusan (2011) Marketing strategy – foundation for SMEs development on Macedonian consumer market of confectionery products. Conference Proceedings, Economocs and management in the 21st Century - Solutions for Sustainability and Growth. ISSN 978-954-23-0679-5
33. Marjanova Jovanov, Tamara (2011) Understanding the influence of international economics and promoting the developing countries as the new "Robin Hood" of FDI - an international marketing perspective. International Student Conference (ISCON 2011), 1.
34. Marjanova Jovanov, Tamara (2010) Пазарна ориентација и маркетинг стратегија – основни бизнис чекори за обновување на силната врска

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

со потрошувачите. Conference Proceedings, International Conference on The Economy and Business in Post - Recession.

35. Marjanova Jovanov, Tamara and Sofijanov, Elenica and Dimovska, Violeta and Ivanova, Violeta (2010) Преку интегрирани маркетинг комуникации до подобро пазарно позиционирање на македонското вино. Годишен зборник 2010, 10. pp. 103-119. ISSN 1409-987X
36. Marjanova Jovanov, Tamara (2010) Значење на истражувањето на пазарот за креирање на ефективни стратегии на работење. Yearbook, 2010, 2 (1). pp. 165-174. ISSN 1857- 7628
37. Marjanova Jovanov, Tamara (2010) Analysis of the “Human Factor” as an Information Threat to Trade Secrets and Counteractions – Spying is in! Securitatea Informațională 2010. pp. 37-40.
38. Marjanova Jovanov, Tamara (2009) Analysis of information threats and counteractions in consumer oriented organizations (separating the best from the rest. Securitatea Informațională 2009 Conferință Internațională (Ediția a VI-a), VI. pp. 31-34. ISSN 978-9975-75-459-0
39. Cabuleva, Kostadinka and Miceski, Trajko and Marjanova Jovanov, Tamara (2009) Корелациска зависност меѓу живородени деца и склучени бракови и живородени деца и разведени бракови во Република Македонија. Годишен зборник 2009-Економски факултет, 1. pp. 150-161.
40. Marjanova Jovanov, Tamara and Cabuleva, Kostadinka and Miceski, Trajko (2009) Корелациска зависност меѓу наталитетот и живородени деца и наталитетот и вкупно починали лица во Република Македонија. Годишен зборник 2009, 1. pp. 230-240.

Participation in research projects:

Project title	Period	Financed	Role (organizer and researcher)
Project for free training in theoretical and practical knowledge and skills of entrepreneurs in finance, management and marketing.	2013-2014	Council of Shtip and Faculty of Economics	Organizer and researcher
Project for training in practical and theoretical knowledge of entrepreneurs in the area of management, marketing and finance: Now, but how?	2013-2014	Council of Shtip and Faculty of Economics	Organizer and researcher
<i>Strengthening (of) the capacity of women entrepreneurs in Republic of Macedonia, as a developing country.</i>	2015-2016	Faculty of Economics, UGD	Researcher
Economic growth and development: state of art, policy and strategies	2016	Center for development of East region, Municipality of Shtip and Delchevo	Lecturer

Tasks to be conducted in the frame of the project proposal (timetable) during the two years:

1. To participate in the creation of research design, selection of research methodology, collection, analysis and interpretation of data.
2. To monitor for statistical data processing throughout the project.
3. To participate in writing scientific papers and publish them in scientific journals and scientific events.
4. To prepare the project reports.

Senior researcher: (use separate sheets for each participant)

Name Surname	Jelena Budak
Title	Dr.sc.
Position	Senior Research Fellow
Address	Institute of Economics, Zagreb Trg J. F. Kennedyja 7, 10000 Zagreb, Croatia
Tel./Fax.	+385 1 2362 228/ +385 1 2223 165
e-mail	jbudak@eizg.hr

Biography:

Jelena Budak is a senior research fellow in the Department for Innovation, Business Economics and Business Sectors at the Institute of Economics, Zagreb. Her fields of interest are public administration reforms and public sector policies, institutions and applied institutional analysis in various sectors, e.g. in science-industry collaboration, local development, public procurement, entrepreneurship and business climate, economics of corruption and tobacco economics. Special area of her research interest is attitudinal and behavioral studies based on surveys. She led international projects of surveys of exposure of Croatian business sector to corruption and crime and experience of Croatian citizens with corruption and participated in over 50 research projects in the Institute of Economics, Zagreb. She is publishing in journals with impact factor and acts as a reviewer for a number of scientific publications in Croatia and abroad. Currently, she leads a project on privacy concerns of Internet users in Croatia financed by the Croatian Science Foundation. She is a member of the Association for Comparative Economic Studies (ACES) and European Regional Science Association (ERSA).

Papers published in the last 5 years in professional journals that are internationally recognized (SCI - Science citation index), indicating the impact factor for each paper:

1. Rajh, E., Budak, J., Anić, I.D. (2016) Hofstede's culture value survey in Croatia: Examining regional differences. *Društvena istraživanja, Journal for General Social Issues* 25(3), 309-327. (2015 Impact Factor 0.177)

2. Anić, I.D. Rajh, E., Budak, J. (2016) New information economy in post-transition countries: an economic approach to privacy concern. *Transformations in Business & Economics*. 15(2), 165-178. (2015 Impact Factor 0.462)
3. Budak, J., Vizek, M. (2015) The corruption mark-up: Is corruption cost incorporated in the prices of goods and services in emerging and developed countries? *Post-Communist Economies*, 27(2), 247-255. (2015 Impact Factor 0.548)
4. Goel, R.K., Budak, J., Rajh, E. (2015) Private Sector Bribery and Effectiveness of Anti-Corruption Policies, *Applied Economics Letters*, 22(10), 759-766. (2015 Impact Factor 0.378)
5. Budak, J., Rajh, E. Anić, I.D. (2015), Privacy concern in Western Balkan countries: Developing a typology of citizens, *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*. 17(1), 29-48. (2015 Impact Factor 0.314)
6. Budak, J., Rajh, E. (2014), Corruption as an obstacle for doing business in Western Balkans: a business sector perspective, *International Small Business Journal*, 32(2), 140-157. (2014 Impact Factor 0.8)
7. Švaljek, S., Budak, J. (2014), The structure of public spending on drug policy in Croatia: what are the priorities? *Društvena istraživanja: Journal for General Social Issues*, 23(3), 407-425. (2014 Impact Factor 0.101)
8. Budak, J., Anić, I.D., Rajh, E. (2013), Public attitudes towards privacy and surveillance in Croatia. *Innovation – The European Journal of Social Science Research*, 26(1-2), 100-118. (2013 Impact Factor 0.24).
9. Budak, J., Rajh, E. (2012), Corruption Survey in Croatia: Survey Confidentiality and Trust in Institutions, *Društvena istraživanja: Journal for General Social Issues*, 21(2), 291-313. (2012 Impact Factor 0.189)

Full bibliography available at <http://bib.irb.hr/lista-radova?autor=241770>

Selected projects in last five years

Project title	Period	Financed	Role (organizer and researcher)
Connection between electronic payment and supression of grey economy in Croatia	10/2016-02/2017	Komunikacijski laboratorij	principal researcher/ project lead
Extended model of online privacy concern	07/2014-11/2017	Croatian Science Foundation	principal researcher/ project lead
Determinants of business climate in Croatia - cultural values and citizens' attitudes	04/2014-06/2015	Club EIZ	project team member
Assessment of Corruption and Crime affecting the Business Sector in the Western Balkans 2012 2013- Survey on security and crime against businesses in Croatia.	06/2012-06/2013	UNODC	principal researcher/ project lead
Public attitudes towards surveillance and privacy in	03/2011-10/2012	EIZ	principal researcher/

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Western Balkans			project lead
Public administration reform in Croatia	03/2011-10/2011	Friedrich Ebert Stiftung	principal researcher/ project lead
Household survey on experience of corruption and other forms of crime in Western Balkans-2010 Survey on use of public services and public integrity in Croatia	04/2010-04/2011	UNODC	principal researcher/ project lead

Tasks to be conducted in the frame of the project proposal (timetable) during the two years:

1. To participate in the creation of research design, selection of research methodology, collection, analysis and interpretation of data.
2. To monitor for statistical data processing throughout the project.
3. To participate in writing scientific papers and publish them in scientific journals and scientific events.
4. To prepare the project reports.

Senior researcher: (use separate sheets for each participant)

Name Surname	Edo Rajh
Title	Dr.sc.
Position	Senior Research Fellow
Address	Institute of Economics, Zagreb Trg J. F. Kennedyja 7, 10000 Zagreb, Croatia
Tel./Fax.	+385 1 2362 298/ +385 1 2223 165
e-mail	erajh@eizg.hr

Biography:

Edo Rajh is a senior research fellow in the Department for Innovation, Business Economics and Business Sectors at the Institute of Economics, Zagreb. His fields of research interest are consumer behavior, entrepreneurial behavior and survey methodology. He participated as researcher in numerous research projects that involved survey methodology and various behavioral topics. Currently he works on a project on privacy concerns of Internet users in Croatia financed by the Croatian Science Foundation. He is publishing in international journals that are indexed in Social Sciences Citation Index database. He is a member of the Academy of Marketing Science and Consumer Research Association.

Papers published in the last 5 years in professional journals that are internationally recognized (SCI - Science citation index), indicating the impact factor for each paper:

1. Sinčić Ćorić, D., Anić, I.D., Piri Rajh, S., Rajh, E., Kurnoga, N. (2017) Organizational Buying Decision Approaches in the Manufacturing Industry: Developing Measures and Typology, *Journal of Business & Industrial Marketing*, forthcoming (2015 Impact Factor 0.973)
2. Rajh, E., Budak, J., Anić, I.D. (2016) Hofstede's culture value survey in Croatia: Examining regional differences. *Društvena istraživanja, Journal for General Social Issues* 25(3), 309-327. (2015 Impact Factor 0.177)
3. Anić, I.D., Ciunova-Shuleska, A., Piri Rajh, S., Rajh, E., Bevanda, A. (2016) Differences in consumer decision-making styles among selected South-East European countries, *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*. 29(1), 665-681. (2015 Impact Factor 0.466)
4. Božić, Lj., Rajh, E. (2016) The factors constraining innovation performance of SMEs in Croatia, *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*. 29(1), 314-324. (2015 Impact Factor 0.466)
5. Anić, I.D. Rajh, E., Budak, J. (2016) New information economy in post-transition countries: an economic approach to privacy concern. *Transformations in Business & Economics*. 15(2), 165-178. (2015 Impact Factor 0.462)
6. Goel, R.K., Budak, J., Rajh, E. (2015) Private Sector Bribery and Effectiveness of Anti-Corruption Policies, *Applied Economics Letters*, 22(10), 759-766. (2015 Impact Factor 0.378)
7. Anić, I.D., Rajh, E., Piri Rajh, S., Exploring Consumers' Food-Related Decision-Making Style Groups and their Shopping Behaviour. *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*. 28(1), 63-74. (2015 Impact Factor 0.466)
8. Budak, J., Rajh, E., Anić, I.D. (2015), Privacy concern in Western Balkan countries: Developing a typology of citizens, *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*. 17(1), 29-48. (2015 Impact Factor 0.314)
9. Anić, I.D., Piri Rajh, S., Rajh, E. (2014) Antecedents of food-related consumer decision-making styles, *British Food Journal*, 116(3), 431-450. (2014 Impact Factor 0.772)
10. Budak, J., Rajh, E. (2014), Corruption as an obstacle for doing business in Western Balkans: a business sector perspective, *International Small Business Journal*, 32(2), 140-157. (2014 Impact Factor 0.8)
11. Budak, J., Anić, I.D., Rajh, E. (2013), Public attitudes towards privacy and surveillance in Croatia. *Innovation – The European Journal of Social Science Research*, 26(1-2), 100-118. (2013 Impact Factor 0.24).
12. Budak, J., Rajh, E. (2012), Corruption Survey in Croatia: Survey Confidentiality and Trust in Institutions, *Društvena istraživanja: Journal for General Social Issues*, 21(2), 291-313. (2012 Impact Factor 0.189)

Full bibliography available at <http://bib.irb.hr/lista-radova?autor=241781>

Selected projects in last five years

Project title	Period	Financed	Role (organizer and researcher)
Extended model of online privacy concern	07/2014- 11/2017	Croatian Science Foundation	researcher

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Development of methodology for measuring buying decision making styles of organizational buyers	02/2014-12/2014	University of Zagreb	researcher
Determinants of business climate in Croatia - cultural values and citizens' attitudes	04/2014-06/2015	Club EIZ	principal researcher
Assessment of Corruption and Crime affecting the Business Sector in the Western Balkans 2012 2013- Survey on security and crime against businesses in Croatia.	06/2012-06/2013	UNODC	researcher
Public attitudes towards surveillance and privacy in Western Balkans	03/2011-10/2012	EIZ	researcher
Household survey on experience of corruption and other forms of crime in Western Balkans-2010 Survey on use of public services and public integrity in Croatia	04/2010-04/2011	UNODC	researcher

Tasks to be conducted in the frame of the project proposal (timetable) during the two years:

1. To participate in the creation of research design, selection of research methodology, collection, analysis and interpretation of data.
2. To monitor for statistical data processing throughout the project.
3. To participate in writing scientific papers and publish them in scientific journals and scientific events.
4. To prepare the project reports.

Истражувачка инфраструктура

Истражувачки капацитети/опрема

За извршување на задачите од проектот е формиран, искусен тим од областа на економските науки, со повеќе годишно истражувачко искуство во областа од две земји во развој – Македонија и Хрватска.

Истражувањето ќе се одвива преку користење на секундарни и примарни извори на податоци. Во прилог на секундарните податоци ќе се користат статистички и другипретходно објавени податоци од релевантни, официјални публикувани извештаи, а во насока на примарни податоци, ќе се изврши **емпириско истражување во насока на предложената тема**. Истражувањето ќе се базира на детален методолошки дизајн, кој вклучува повеќе различни истражувачки методологии (набљудување, индукција и дедукција, компаративна метода, метод на истражување и др.), а ќе се изведе преку повеќе истражувачки техники за квантитативни истражувања. Техниките ќе се фокусираат на структуриран анкетен прашалник за ставовите, мислењата на малдите луѓе (студетни) од повеќе различни факултети. Анализата ќе се

Со важност од 31.10.2016 година

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

одвива преку софтвер за статистичка анализа на податоци за општествени науки (IBM SPSS19), кој ги поддржува потребните тестови за докажување на поставените хипотези. Статистичката анализа ќе се базира на параметарска статистикана случаен примерок од најмалку 300 студенти по земја – потенцијални претприемачи, а заклучоците ќе бидат носени на основа на дескриптивна и дедуктивна статистика. Тестовите ќе вклучуваат анализа на фреквенции, медијална и модална средина, анализа на вкрстени табели, статистичка корелација, ANOVA, едноставна и повеќекратна регресиона анализа, факторска анализа, тестирање на соодветноста на моделот и релијабилноста на скалата (Cronbach Alpha) итн.

Во примерокот ќе бидат опфатени и анкетирани студенти од повеќе различни факултети во две земји во развој – Македонија и Хрватска.

Ќе бидат користени, патнички возила, компјутери (лаптопи), дигитални уреди (камери, касетофони и сл.), потрошен материјал за изготвување на анкетата (хартија, тонер, маркери и др.), договорни услуги за реализација на анкетањето во повеќе различни градови на Р. Македонија, услуги за лектурирање на финалните извештаи итн.

Research infrastructure

Research capacity/facilities

To accomplish the tasks of the project we have created a team of experienced researchers with years of research experience in the area.

The research will be conducted through the use of secondary and primary data sources. In addition to these secondary data will be used statistical and other previously published data from relevant and official published reports and in terms of primary data will be conducted **empirical research in the direction of the proposed topic.**

The research will be based on a detailed methodological design, which includes several different research methodologies (observation, induction and deduction, comparative method, research, etc.), and will be performed by multiple research techniques for quantitative research. The technique is a structured questionnaire for the views, opinions of young people (students). The analysis will be conducted via software for statistical data analysis for social sciences (IBM SPSS19), which supports the necessary tests to prove the hypotheses. Statistical analysis will be based on parametric statistics of a random sample and conclusions will be carried on the basis of descriptive and deductive statistics. Tests will include analysis of frequency, median analysis of cross-tables, statistical correlation, ANOVA, simple and multiple regression analysis, factor analysis, testing the appropriateness of the model and reliability of scale (Cronbach Alpha) etc.

The sample will include at least 300 students per country from different faculties. In the project we will use vehicles, computers (laptops), digital devices (cameras, tape recorders, etc.), supplies for making of the survey (paper, ink, markers, etc.), and contractual services for realization of the surveys in the two countries, proofreading services for the final reports etc.

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Финансиски план:

Трошоци (во МКД)				
Бр.	Вид на трошок	Прва година	Втора година	Вкупно
420	Патни и дневни трошоци (патување во земјата и странство)	67 000	67 000	134 000
421	Телекомуникациски трошоци, транспорт и сл.	5 000	5 000	10 000
423	Опрема, потрошен материјал, други материјали	3 000	3 000	6 000
425	Договорни услуги	5 000	5000	10 000
426	Семинари и конференции	120 000	120 000	240 000
ВКУПНИ ТРОШОЦИ		200 000	200 000	400 000

Financial Plan

Expenditures (in MKD)				
No.	Purpose	First year	Second year	Overall
420	Travel at home and abroad	67 000	67 000	134 000
421	Expenditures for communication, transport	5 000	5 000	10 000
423	Inventory, materials, other materials.	3 000	3 000	6 000
425	Services by contract	5 000	5000	10 000
426	Seminars and conferences	120 000	120 000	240 000
TOTAL COSTS		200.000	200 000	400 000

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Анекс 1

Наслов на проектот: Испитување на претприемачкиот потенцијал со фокус на претприемачките намери на младите лица во земји во развој

Проект бр.: _____

Согласност на истражувачите и институциите вклучени во проектот (од сите истражувачи вклучени во проектот - по потреба да се зголеми бројот на соодветните полиња):

Главен истражувач: (име, потпис и датум)	
Истражувач: (име, потпис и датум)	
Истражувач: (име, потпис и датум)	
Истражувач: (име, потпис и датум)	
Истражувач: (име, потпис и датум)	
Истражувач: (име, потпис и датум)	
Истражувач: (име, потпис и датум)	
Млад истражувач: (име, потпис и датум)	
Раководител на институцијата на главниот истражувач	Име и презиме, звање:
	Институција:
	Потпис и печат
Раководител на институцијата на останатите истражувачи	Име и презиме, звање:
	Институција:
	Потпис и печат

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Раководител на институцијата на останатите истражувачи	Име и презиме, звање:
	Институција:
	Потпис и печат
Раководител на институцијата на останатите истражувачи	Име и презиме, звање:
	Институција:
	Потпис и печат

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Анекс 2

И з ј а в а

Јас доц. д-р Љупчо Давчев, како главен истражувач, под морална и материјална одговорност изјавувам дека предложениот научен проект не се финансира од други извори на финансирање.

15.12.2016

Датум

Потпис

ПРИЛОГ 1

Проекти на кои учествувале истражувачите од Економски институт – Загреб, Р. Хрватска

**Popis ukupno 50 projekata realiziranih u Ekonomskom institutu, Zagreb
u kojima je Jelena Budak bila voditelj i/ili suradnik na projektu
u razdoblju 2002.-2016., s opisom rada na projektu**

1. Projekt razvoja karijera mladih istraživača–izobrazba novih doktora znanosti, 2015.-2018.

Mentor doktorandu Vedranu Recheru na PRICON projektu.

2. Extended model of online privacy concern, 2014.-2017.

Glavni istraživač kompetitivnog istraživačkog projekta financiranog od strane HRZZ čiji je cilj istražiti determinante i posljedice zabrinutosti za zaštitu privatnosti u Internet okruženju.

3. UNODC Survey on corruption and crime affecting the business sector in Western Balkans: Croatia, 2012-2013.

Za inozemnog naručitelja vodila regionalni projekt u Hrvatskoj u kojemu provedena anketa 1500 poduzeća i obrta o percepciji korupcije kojoj je izložen poslovni sektor, iskustvima menadžera/vlasnika poduzeća s korupcijskim pritiscima u poslovanju, te o izloženosti drugim oblicima kriminala. U okviru projekta jeizrađena baza podataka u SPSS-u, statističke tablice prema planu tabulacije, analitički izvještaj na engleskom i hrvatskom jeziku (studija). J. Budak je javno predstavila rezultate nositeljima politike suzbijanja korupcije i mjera uklanjanja prepreka poslovanju.

4. Public attitudes towards surveillance and privacy in Western Balkans, 2012.

Osmislila i vodila interno empirijsko istraživanje kojeg su istraživači s EIZ proveli u zemljama regije kao izvedenicu višegodišnjeg sudjelovanja J. Budak u COST akciji Living in Surveillance Societies.

5. Deset tema o reformi javne uprave u Hrvatskoj, 2011.

Vodila projekt čiji je cilj bio identificirati i sažeti glavne probleme javne reforme, predložiti te na okruglom stolu diskutirati mjere i aktivnosti reforme. Rezultati objavljeni u publikaciji autora EIZ Budak, Jurlina-Alibegović, Nestić, Slijepčević: Deset tema o reformi javne uprave u Hrvatskoj, Zaklada Friedrich Ebert Stiftung i Ekonomski institut, Zagreb, str. 59, 2011.

6. UNODC Survey on use of public services and public integrity in Western Balkans. Household survey on experience of corruption and other forms of crime in Croatia., 2010.-2011.

Za inozemnog naručitelja vodila regionalni projekt u Hrvatskoj u kojemu provedena anketa 3000 građana o percepciji korupcije i stvarnim korupcijskim iskustvima. Izrađena je baza podataka u SPSS-u, statističke tablice prema planu tabulacije, analitički izvještaj na engleskom i hrvatskom jeziku (studija), te je J. Budak javno predstavila rezultate nositeljima politike suzbijanja korupcije i preporuke mjera uklanjanja administrativne korupcije.

7. Smjernice razvoja obrtništva u RH s Planom aktivnosti 2011.-2012., 2010.

Vodila izradu strateškog dokumenta izrađenog na participativnom načelu dionika u obrtništvu RH. Studija započinje opisom dosadašnjeg razvoja i sadašnje situacije u obrtništvu. U analizi stanja obrtništva identificirane su snage, slabosti, prilike i prijetnje (SWOT), i izvedeniključni ciljevi razvoja obrtništva RH. Budući da se smjernice donose

za kratkoročno razdoblje, sastavni dio dokumenta je bio Plan aktivnosti za razdoblje 2011-2012. Aktivnosti se identificiraju kao konkretne mjere/projekti čija realizacija doprinosi ostvarenju ciljeva razvoja obrtništva u Hrvatskoj. Plan aktivnosti uz popis mjera/projekata sadrži nositelje, razdoblje realizacije, sredstva, i očekivane učinke, te sustav pokazatelja uspješnosti (utrošaka i rezultata) za praćenje izvršenja aktivnosti.

8. Providing local infrastructure services in less developed community in Croatia. The case of utility services provision in Benkovac, Croatia, 2008.

Prijavila na međunarodni natječaj istraživanje na temu Accountability Arrangements to Combat Corruption. Uvažavajući postojeće okruženje u Hrvatskoj i novine u antikorupcijskoj politici, a temeljem studije slučaja u gradu Benkovcu, cilj jebio utvrditi primjere dobre prakse i izraditi preporuke za unaprjeđenje transparentnog i odgovornog (od bilo kojeg oblika korupcije lišenog) pružanja komunalnih usluga na lokalnoj razini.

9. Barometar konkurentnosti Hrvatske 2005-2006-dio II, 2006.

Cilj projekta je bio za Nacionalno vijeće za konkurentnost ocijeniti provedbu 55 preporuka za povećanje konkurentnosti u 7 prioriternih područja putem posebno razvijenog sustava Key Performance Indicators (KPI) i eventualno redefinirati preporuke. Rezultati istraživanja bili su namijenjeni nositeljima mjera politike i njihovim gospodarskim i socijalnim partnerima kao konkretne smjernice za formuliranje i provedbu politike povećanja konkurentnosti Hrvatske.

10. Good governance in Croatia, 2003.

Kvaliteta javnog upravljanja je 2002.godine bilo područje istraživanja vrlo aktualno u svijetu i novo u Hrvatskoj. Konačni proizvod ima obilježja „customiziranog policy papera“ za naručitelja UNDP, i sadrži rezultate istraživanja za Hrvatsku gdje je ekspertni tim obradio decentralizaciju i njene učinke na lokalni razvoj, metodologiju izrade strateških programa razvoja s naglaskom na načela kvalitete javnog upravljanja u ostvarenju programa, institucionalni okvir, nacionalne indikatore i komparativnu analizu položaja Hrvatske u odnosu na odabrane CEE zemlje.

11. Polazne osnove za izradu Strategije razvoja Urbane aglomeracije Zagreb, 2015.-2016.

Sudjelovala u izradi analitičkih osnova i razvojnih problema i potreba u dijelu društvenih djelatnosti.

12. Odrednice poslovne klime u Hrvatskoj-sustav vrijednosti i stavovi građana, 2014.

Primjena Hofstede metodologije anketnog istraživanja dimenzija nacionalne kulture.

13. Moderiranje radionica u postupku izrade Razvojne strategije Grada Zagreba 2020, 2013.-2014.

Priprema materijala za radionicu i izvješća s održanih radionica uz praćenje i nadzor nad provedbom participativnog pristupa u strateškom planiranju i upravljanju razvojem.

14. Savjetodavne usluge u strateškom planiranju, 2013-2014.

Izrada pisanih podloga za metodološko vođenje procesa strateškog planiranja u Gradu Zagrebu.

15. Croatia: Industrial Relations in Central Public Administration-Recent Trends and Features, 2013.

Opis odnosa sindikata, iskustava i stavova prema reformama u državnoj službi te definiranje javnog sektora u Hrvatskoj u odnosu na definicije u EU.

16. Istraživanje javnih troškova i uspostava sustava pokazatelja uspješnosti u području suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj, 2012.

Identifikacija i opis ciljeva javnih politika u području suzbijanja zlouporabe droga,

strukturirani intervjui za procjenu „unlabelled troškova.“

17. Istraživanje javnih troškova i uspostava sustava pokazatelja uspješnosti u području suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj - Studija ostvarivosti i provedivosti znanstveno-istraživačkog projekta, 2012.

Osmišljavanje i ocjena sadržaja i metodologije koju valja koristiti za istraživanje uspješnosti politika suzbijanja zlouporabe droga u Hrvatskoj.

18. Mjerodavno tržište i tržišni udjeli u trgovini na malo u Hrvatskoj i EU, 2012.

Pregled zakonskog i institucionalnog okvira zaštite tržišnog natjecanja u RH i EU.

19. Analiza zdravstvenog sustava, 2012.

Istraživanje i prezentacija pod nazivom Korupcija u zdravstvu: mit ili stvarnost.

20. Metodologija istraživanja nabavnih cijena za potrebe planiranja javne nabave, 2011.

Osmišljavanje i testiranje metodologije izračuna planskih cijena usporedbom s maloprodajnom cijenom artikla i opis zaključaka studije.

21. Ekonomsko-financijski aspekti provedbe vodno-komunalnih direktiva, 2011.

Uloga javne nabave u funkciji provedbe vodno-komunalnih direktiva.

22. Evaluation of the Innovation Programs Financed by World Bank in Croatia, 2011.

Razvoj instrumenata provedbe ankete, upitnika i studije slučaja programa IRCO te izvješće o izviđajnom istraživanju.

23. Istraživanje ekonomskih aspekata plana upravljanja vodnim područjima, 2011.

Priprema ulaznih materijala za poglavlja institucionalne analize hrvatskog vodnog gospodarstva i preduvjeta institucionalne prilagodbe vodnim direktivama EU, s naglaskom na kompleksni proces javne nabave visoke vrijednosti tzv. EU-praga.

24. COST Action IS0807 Living in Surveillance Societies (LiSS), članica Upravnog odbora akcije, članica Radne skupine 1: “Living in the surveillance age”, 2009-2013.

Predstavnik Hrvatske i član upravnog odbora akcije, organizacija radionice za radnu skupinu 1 u Zagrebu, umrežavanje i zajedničko istraživanje u području zaštite i zabrinutosti za privatnost u regiji.

25. Analiza razvoja stanja obrtništva u RH, sasmjernica za pripremu razvojne strategije, 2009.

Usporedni pregled stanja i razvoja obrtništva u odabranim europskim zemljama.

26. Podrška pri izradi Plana i programa obnove i razvoja Grada Vukovara 2009-2013, 2009.

Izrada koncepta za program rada Fonda za obnovu i razvoj grada Vukovara, te prezentacija plana i programa dionicima.

27. Izrada modula Strateško planiranje i upravljanje, 2009.

Osmišljavanje modula u dijelu primjene participativnog pristupa i metodologije u procesu strateškog planiranja i upravljanja.

28. Podrška pri izradi analitičkih podloga za strateške dokumente vezane uz razvojni i gospodarski politiku RH u procesu uključivanja u punopravno članstvo EU, 2009.

Izrada analitičkih podloga te definiranje ciljeva Nacionalnog strateškog okvira za razvoj te razvojnih prioriteta relevantnih za područje javne uprave i pravosuđa.

29. Subvencioniranje prehrane i smještaja studenata, 2008.

Analiza sustava financiranja prehrane i smještaja studenata u Sloveniji i studentski standard u europskim zemljama.

30. EUREKA E! 3865 - LEX-INFO The Added Value of Public Information - Development and Implementation of the Legal Information System in Croatia, 2007-2008.

Sudjelovala u provedbi intervjua - izviđajno istraživanje: izrada uzorka istraživanja, testiranje upitnika i testiranje vodiča za intervju.

31. Makroekonomska konvergencija Republike Hrvatske Europskoj uniji, 2007.–2013.

Istraživala različite aspekte institucionalne konvergencije Hrvatske u procesu pridruživanja EU.

32. Procjena očekivanih koristi i troškova pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. Učinci pridruživanja Hrvatske Europskoj uniji za sektor malih i srednjih poduzeća, 2007.

Opis ciljeva revidirane Lisabonske strategije EU za područje malih i srednjih poduzeća i uvjeta za njihov razvoj te analiza utjecaja EU politika na domaće malo i srednje poduzetništvo.

33. Strategic plan for the long term development of the existing free zones in Croatia, 2006.-2007.

Tajnik projekta u EIZ i izrada završnog izvještaja/ studije Strateški plan dugoročnog razvoja postojećih slobodnih zona u Hrvatskoj s razradom smjernica za razvoj slobodnih zona.

34. Hrvatski mirovinski sustav s posebnim osvrtom na ulogu i položaj REGOS-a, 2006.

Opis institucionalnog okvira hrvatskog mirovinskog sustava i uloga REGOSa.

35. Analitičke podloge za izradu klasifikacije prostornih jedinica za statistiku u RH, 2005.

Opis regionalne politike EU, povijest i kriteriji NUTS te preliminarna analiza strukture NUTS II regija EU-EU25 i NMS10.

36. Program proizvodno-organizacijskog i financijskog restrukturiranja BOR d.d. Novi Marof, 2004.

Analitički opis organizacijskog ustroja i analiza strukture zaposlenih.

37. Investment Project on PET and Cyclotron in Croatia – Pre-feasibility study, 2004.

Opis institucionalnog okvira i mogućnosti prihvaćanja PET tehnologije u Hrvatskoj.

38. Podloga za raspravu o Milenijskim razvojnim ciljevima u Hrvatskoj, 2003.

Prikupljanje podataka i komparativna analiza dijela pokazatelja koji opisuju institucionalni okvir i društveni kapital.

39. Standardizirana metodologija za analizu i izvještavanje o državnim potporama u RH, 2003.

Istraživanje i pregled definicija, opis sadržaja i ciljeva državnih potpora u EU i RH, razrada institucionalnog okvira i zakonskih polazišta za primjenu EU sustava i načela državnih potpora u RH.

40. Local governments and development-What works and what does not?, 2003.

Pregled i analiza institucionalnog okvira koji uređuje problematiku regionalnog i lokalnog

razvoja.

41. Analiza gospodarstva u područjima posebne državne skrbi, 2003.

Opis i specifičnosti institucionalnog okvira analize gospodarstva područja posebne državne skrbi.

42. Strategija i programi održivog gospodarskog razvoja Zagrebačke županije, 2003.

Analiza institucionalnih uvjeta, gospodarstvena i društvena infrastruktura Županije.

43. Troškovni model interkonekcije-institucionalni aspekti deregulacije tržišta telekomunikacija u RH, 2003.

Opis institucionalnog okvira i zakonskih osnova u regulaciji tržišta telekomunikacijskih usluga.

44. Studija o gospodarstvenom razvoju Grada Zagreba u razdoblju od 2002. do 2005., 2002.

Opis infrastrukture, stanja i programa infrastrukturnog razvoja u Gradu Zagrebu te institucionalnog okvira i organizacijskog ustroja Grada Zagreba.

45. Strateški program razvoja malog i srednjeg poduzetništva u Virovitičko-podravskoj županiji, 2002.

Institucionalna analiza i uvjeti razvoja malog i srednjeg poduzetništva u Virovitičko-podravskoj županiji.

46. Sastavnice razvojne strategije hrvatske maloprodaje, 2002.

Istraživanje koje su institucionalne pretpostavke razvoja hrvatske maloprodaje i njezinog povezivanja s hrvatskom proizvodnjom.

47. Outline status report on Croatian industry, finance, science and technology, 2002.

Ispitivanje i opis uloge ljudskih potencijala u tehnološkom razvoju RH.

48. Institucije, mehanizmi, mjere i instrumenti financijskih i fiskalnih poticaja znanstvenoistraživačkoj djelatnosti u funkciji tehnologijskog razvoja s posebnim naglaskom na suradnji znanstvenog i gospodarskog sektora, 2002.

Sustav mjera poticaja znanstveno-istraživačkoj i razvojnoj djelatnosti: prikupljanje, sistematizacija i opis mjera poticaja znanstveno istraživačkoj djelatnosti.

49. Izvješće o plaćama, 2002-2003.

Kretanje plaća po djelatnostima i sektorima-mjesečna analiza i interpretacija razine i kretanja prosječne bruto i neto plaće zaposlenih po sektorima NKD.

50. Ekonomski razvoj Hrvatske i približavanje EU: makro, mikroekonomija i prostor, 2001.- 2006.

Sudjelovala u istraživanjima u području mikroekonomije.